

**Les neiges
d'antan
2018**

EGYMONDATOK

A kiadvány megjelenését
Balaicz Zoltán, Zalaegerszeg polgármestere
és Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
támogatta.

Impresszum:

Pannon Tükör 2019/2. szám melléklete
Kiadja: Pannon Írók Társasága

8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi út 21.

Felelős kiadó: dr. Gyimesi Endre - elnök

Borítóterv: Tóth Norbert

Nyomdai munkák: Göcsej Nyomda

8900 Zalaegerszeg, Bajcsy-Zsilinszky tér 2.

Les neiges d'antan 2018

EGYMONDATOK

Arról, hogy mi az Egymondat

Szíveskedjen, kedves Olvasónk, egy kis darabka papírt, tollat ragadni, kényelmesen elhelyezkedni, és a tegnapi napját végiggondolva egy mondatot írni. Köszönjük!

Hány kérdés is vonatkozott erre a könnyűnek tűnő feladatra? Az emlékezet, ez a könnyen elcsábítható narrátor merre is kalandozott? Időjárás? Találkozások? Feladatok? Szokott és szokatlan dolgok? Hírek? Közeli, távoli történések? Mit is meséltünk magunknak? Vajon ezt a személyes, intim mondatot mernénk-e másoknak megmutatni?

Vörös István, versrovatunk eddigi vezetője, 2016 nyara óta kért meg barátokat, írókat, költőket, hogy jegyezzenek le egy-egy mondatot az adott hónap minden napján. Első közlőnk az Egymondat ötletgazdája, Petr Hruska volt.

Itt most a 2018-as év 12 hónapjának napi krónikáját olvashatják 12 érdekes ember látószögéből.

Tavalyi hóként sok minden elolvadt, vízként elfutott vagy elpárolgott, s az idén felhő lett, pocsolya, sár vagy ismét hópihe. Így írja magát az emlékezet örök történeté, mert abban a pillanatban, amikor rákérdezzünk, hogy hol van, a múlt jelenné lesz, a tűnt idő asszonyai kacsintanak egyet.

Kedves Olvasónk, szíveskedjen most egy személyes jeles napra gondolni és lejegyezni az egymondatot, majd lapozza fel kalendáriumunkat az adott dátumon! Hogy is szólt a saját mondatuk?

Az enyém valahogy így:
„E jelben győzni fogunk az Időn,
mert megszületett Konstantin.”

Szvoren Ediné pedig így:
„Nem sejtik, mi zajlik bennem.”

Legyen örömük e szövegek párbeszédében!

Bubits Tünde

JANUÁR:

Farkas Wellmann Éva

Január 1.

Boldog új évet – kinek-kinek, amit a boldogság jelent.

Január 2.

Amikor az lesz a (vállalható) valóságod, ami körülvesz, megérkezel – írom egy levélben okoskodón –, de vajon lehet-e, kell-e segíteni annak, aki nem kéri?

Január 3.

Dsidánál olvasom: „Mások / minél nagyobb tornyot emelnek, / annál mélyebbre ások.”

Január 4.

Ez nem tudom, kinek a napja (nem az enyém).

Január 5.

Ha az ember egy napon belül utazik vonattal Békéscsaba és Budapest, illetve Budapest és Miskolc között, erős következtetésekre juthat – a berendezést, körülményeket nézve mintha nemcsak a szerelvények, hanem az emberek is osztályozva lennének; de legalább a Miskolci Nemzeti Színházban az Elza vagy a világ vége osztályon felüli humorral és mélységgel vigasztal.

Január 6.

Budapest. Egy kis utókarácsonyozás a bátyámékkal, tavalyból átlopott ünnep: gyerekizgalom, ajándékillat.

Január 7.

Tibor készülő Grendel Lajos-monográfiájának újabb fejezetét olvasom; sokan kedvet fognak kapni majd a korai regényeihez.

Január 8.

Ma megkeresett egy kedves fiatal hölgy, hogy elkészítette a Wikipédia-cikkemet, és nézzem át, hogy minden rendben van-e – ha a lexikon minden szerkesztője ennyire felkészült, azt hiszem, nincs veszve minden: többet tudott rólam, mint én magamról, legalábbis rendszerezettebben, érthetőbben.

Január 9.

A Bárkánál készülünk a 25. jubileumunkra, és ma már megvan a szerkesztőségi belső szavazásunk eredménye: idén hárman is kapnak Bárka-díjat: Garaczi László, Pécsi Györgyi és Vörös István – öröm, öröm!

Január 10.

Nóri beteg, ezen a télen már másodszor – pedig évek óta nem kapta el ezt a téli ragályt.

Január 11.

A Bárka-díjasok antológiáját szerkesztjük Szil Ágnessel (ahogy én szólítom, s csak remélem, hogy szereti: Ágikával) – utolsó simítások már ezek, nekünk pedig egy 25 éves kortárs irodalmi időutazás vége –, büntudat nélkül olvashattunk hosszú órákat naponta.

Január 12.

A beteg gyerekekkel való ücsörgés befelé fordítja a tekintetet, és terem egy verset.

Január 13.

A vallásszabadság 450. évfordulója – nem vagyok jó az alkalmi költeményekben, és ez sem az: de talán sikerült mondanom valamit arról, ami a mondanivalóm a témáról.

Január 14.

Nóri iskolai rajzai közt találok: a családom és én, két kört kell kitölteni szabadon – a családeba egy könyv kerül, az övébe egy csodaszép, sokszínű mandala.

Január 15.

Lackfi János és Vörös István vidáman dekonstruálták az irodalmi hagyományt a Békéscsabai Jókai Színház Vigadó-jában – és még ennél is felszabadultabban folytattuk az estét: életmentőek az emberi pillanatok, különösen a tél derekán.

Január 16.

Egész nap levelezés különféle ügyekben, de így legalább egy-egy kedves, maradandó mondat is röppen oda-vissza – mennyire fontos volna tudni róluk, figyelni rájuk rendszeresen, s még inkább: időt tölteni személyesen a társaságukban!

Január 17.

Életem első kézilabdameccsére (Békéscsaba-Győr) mentem el Nórival – tavaly kezdett bele a sportba, és a nagyoktól akar tanulni – hatalmas volt az izgalom, meglepő az érdeklődés, talán a fél város ott volt; nem kezdek el filozofálni rajta, a kulturális rendezvények látogatottságához végképp nem hasonlítom.

Január 18.

A Viszkis a moziban – örülök, hogy úgy sikerfilm, hogy nem rajzolja el a portrét... nagyon; egyes részleteiben egyenesen megrendítő.

Január 19.

Elképesztően hosszú út haza, Székelyudvarhelyre, miután a karácsonyt ellehetetlenítette a vasút (megszüntették a Budapest–Székelyföld vonalat) – végre együtt a szülőkkel, hosszú beszélgetések.

Január 20.

Itthon, Erdélyben igazi tél van, próbálok belefényképezni magamat, magunkat minél többször, minél nagyobb nyomatékkal.

Január 21.

Kolozsvár, ebéd barátokkal, emlékidézés, fésztelen kacagás semmiségeken.

Január 22.

Este Activity – hihetetlen, milyen viccesen-édesen-bosszantóan képesek összezárni ellenem a drágáim; végre egy játék, amiről ők is, én is azt gondoljuk, hogy megy nekem.

Január 23.

Elek Tibor és Erdész Ádám közös könyvbemutatója Gyulán és az összegyűlt népes közönség valami affélet üzen, hogy nem formaság a kultúra napját ünnepelni itt és most, így és velük.

Január 24.

Az első, kányádi iskolám képét találtam meg ma az interneten véletlenül – alig több mint egy évig jártam oda, de mai napig szinte mindenre emlékszem abból, ami ott történt.

Január 25.

Most már célegyenesben vagyunk, közeledik a Bárka-ünnep, és készülünk mi is, hogy minden tekintetben sikeres legyen a születésnap – 25 évesen illik legjobb erőben és derűben várni az elkövetkező évtizedeket.

Január 26.

Ég, szilfa, háztetők – ezeket látom a fürdőszobából reggelente, az ablak keretében; a színek, az elrendezés, de még a megvilágítás sem mindig ugyanaz, mostanában egy leheletnyit fényesebb a kivitel.

Január 27.

Egy örült naplója a Jókai Színházban – Katkó Ferenc fordításában és színészi értelmezésében; a hatás elemi, de nem lesz egyszerű írni róla.

Január 28.

Hóvirágok a kertben – az ősszel hatalmas darabokban felforgatott földkupacok alól bújtak elő úgy egy hete; Nórika hosszasan fényképezi őket; egyik szebb virág, mint a másik.

Január 29.

Az utóbbi időben sok Karinthy-paródiát olvastam – megelevenedik általuk a 20. századelő; vajon a mi századelőnket ki kelti életre?

Január 30.

Arra kellene folyamatosan törekednem, hogy megszabaduljak a van látszatát keltő szeméttől: a majdnem kifogyott tubusok, palackok, az utoljára nagyon régen használt ruhák csak elveszik, elhasználják a figyelmet – ahogyan a kiürült vagy hazug emberi viszonyok is.

Január 31.

A február hátha kiszabadítja a nyomdából új verseskönyvemet, a Parancsolatokat – Ferencz Zoltán díjnyertes grafikáival, az Evilági együttes CD-mellékletével.

FEBRUÁR: Egressy Zoltán

Február 1.

Számlaügyintézéssel indul a hónap, aztán a húgom szomorú boldogságával folytatódik: legjobb barátnőjénél járt Ausztráliában, még életben találta, élete legszörnyűbb tíz napján lehet túl, amely elmondása szerint mégis felemelőnek bizonyult; ebbe a napba kellett még beleférnie egy Barcelona-győzelemnek és két viceházmesternek.

Február 2.

Az Örkény Színház felkérésére születtek szövegek az Élő Írók Társasága-sorozatban, a társulat tagjai mondják fel őket, ma került sorra az enyém, ezt konditermi szaunával ünneplem, miközben kinn a szürke felhőkből nagyon esni akar valami; Vörös István aggódva érdeklődik, írom-e az egy- mondatokat, írom, a mait még az első februári Cech In-látogatás előtt.

Február 3.

Három legutóbbi olvasmányom, Atwood A szolgálólány meséje, Coetzee A barbárokra várva és Lem Visszatérése egyaránt lefegyvelmezett, félelemben tartott, államgépezet által beszabályozott lakosságot mutat be, a közeljövő (vagy a jelen) lelki primitívizmusát, az elnyomás működképességét; olvasok hozzájuk Turgenyevet, ott meg a szerelem pusztítja azokat, akik szerelmesek tudnak lenni.

Február 4.

Amikor a lányom az autómat vezeti, összesen annyi a feladatom, hogy biztonságot nyújtsak, mint régen, bár kicsit másként; otthon közben készül az ebéd, mint régen, bár kicsit másként; akkor még nem vendég voltam az autózások után, amelyeknek során nem az anyósülésen ültem.

Február 5.

Sok megszólaló tréfálkozik azon Takács Ferenc irodalomtörténész hetvenedik születésnapjára köszöntésén, hogy a beszélni imádó ünnepeltnek csendben kell végigülnie a méltató szövegeket, ő is mosolyog, majd az est végén szokás szerint sziporkázó zárszót mond.

Február 6.

Arany Jánoshoz fűződő viszonyomról beszélek pár percet kamerába a Petőfi Irodalmi Múzeumban, elmondom többek között, hogy 1875-ben válasza sem méltatta az akkor húszéves Reviczky Gyulát, aki elküldte neki a verseit, és hogy ez mennyire fáj az ifjú költőnek, majd a magam számára is váratlanul hozzáteszem, nekem is.

Február 7.

Müller Péter Sziámi sonkás-sajtos melegszendvicset készít nekem a lakásában, majd emléket idéz: egyszer koncert után részeg rajongó érdeklődött tőle, hisz-e Istenben, mire ő visszakérdezett, miért kéne hinni abban, amiről tudomása van, meglepetésre kiderül az is, hogy fél évig finn szakra járt.

Február 8.

Páros kötetbemutató szerveződik Kácsor Zsolttal, Harminckét bolond a könyvének címe, az enyém alcíme harminckét vallomás, értelemszerűen a 32-esek terén lévő 32-es sörözőt nézzük ki, aztán az válik inkább fontosabbá, hogy harmadik hó másodikán beszéljünk, vagy csak úgy, valamikor, akárhol; örömmel konstátálom, milyen jó a regénye.

Február 9.

Megtetszik a Nissan Qashqai.

Február 10.

A nagy Gatsby egyik első mondata olyasmi, hogy apám azt mondta, mindig gondold arra, más soha nem volt olyan kiváltágos helyzetben, mint te, ez jut eszembe a melegvizes medencében, ahova azért mentem, mert olvasáson kívül nincs különösebb dolgom.

Február 11.

Elfelejtettem a mai egymondatot, remélem, nem lesz baj belőle.

Február 12.

Megtekintem élőben is a kinézett autót, egyszer volt már egy ezer köbcentis, arany színű Nissan Sunny-m, ment, mint a golyó, csak aztán kiöregedett alólam, ez a Qashqai komolyabb, de nem annyira kedves jószág.

Február 13.

Puskin mozi, a Három óriásplakát Ebbing határában című film: jó, de nem egy In Bruges, ettől még kaphat Oscar-díjat, ha fog, abban az In Bruges elismerése is benne lesz.

Február 14.

A négyszázadik Sóska, sültkrumpli-előadás végére érek oda, a tapsra, és a sóskára, meg a sültkrumplira, amivel kedvesen ünneplik a színházban a jubileumot, minden néző kap, aki kér, és még én is, finomnak bizonyul.

Február 15.

Szentivánéji álom a Bethlen Színházban, a fiam rendezése, komoly elszántság van benne, a fiamban pedig komoly belső erő, tűz, akarás, ezt is egyedül, saját erőből járta ki, ahogy mindent magának és társulatának, melynek neve Spirita.

Február 16.

Kiseszterrel üldögélek a Spinozában, aki valójában Kiss Eszter, nekem azonban egybeírandó és mondandó a neve, beszélgetünk egy esetleges színházi estről, melynek keretében három monológomat mondaná el, remélem, még tavasszal.

Február 17.

A Barcelona délután játszik, a lányommal nézem, Rakiticről azt mondja, aranyosan fut, de félelmetes, Suarezt szereti, mert a magassága és a súlya majdnem azonos az enyémmel, Messi bölcs, előre tud mindent, Paulinhot szívesen a kereszajává fogadná, Sergi Robertót nehezen ismeri fel, ő vadidegen, Jordi Alba pedig civil szerinte, egyszer jó lenne élőben nézni ezeket a fiúkat, a lányommal.

Február 18.

Felnőtt emberek társasjátékoznak halál komolyan a húgoméknál, szerencsére nem veszi senki a szívére, ha veszít, magam is részt veszek, a társasággal minden rendben van, csak a játék nem okoz sok örömet, fájlalom ezt.

Február 19.

Radnóti Zsuzsa és Nánay István születésnapjára köszöntése a Bajor Gizi Színház múzeumban, jelentős számú kedves ember van jelen, és az egészét áthatja valami nagy-nagy szeretet, örülök, hogy érzem én is.

Február 20.

Keresztes Tamás a Jurányiban, az Egy örült naplója-előadás időben üti a Chelsea-Barcelonát, de nincs bánivaló, boldoggá tesz, ha igazi zsenit láthatok közlőrlől, hozzátennem, Bodó Viktor is nagyon kellett az élményhez, a monodramák mindig nagy rendezőt igényelnek.

Február 21.

Végre belekezdtem a regénybe, amit tolok magam előtt egy ideje, megvan a címe is, kacérkodtam másikkal is, de az akar lenni, ami az első ötlet volt, lesz majd egy-két hét, amikor fel kell függesztenem az írását, mert várnak tőlem valahol egy színdarabot.

Február 22.

Nagyon kellemes írói állapot, el ne kiabáljam, a regény íródni akar, délután pihenésként elmegyek dobolni egy kicsit, rég voltam már.

Február 23.

Vajon miért nem válaszolnak bizonyos emberek e-mail-re, SMS-re, miért nem hívnak vissza, ha keresik őket, úgy veszem észre, a legutóbbi idők talánya ez, később általában kiderül, hogy semmi bajuk, csak elfelejtették, vagy nem volt kedvük, ettől még nem értem.

Február 24.

Rudas gőzfürdő a Rudas gőzfürdőt úgy szerető Krisztinával, örül nagyon, délután a Baltazár Színház előadása Kaszásdűlőn, Örkény-művek adaptációja, jól áll nekik, derű sugárzik belőlük, felülír minden apróbb hibaszűrővé.

Február 25.

Kávékapszula-vásárlás az Árkádban, körülbelül ugyanebben az időben a fiam eladja a csellóját, jobban fáj a szívem érte, mint neki, de belátom, logikus lépés, évek óta nem játszik rajta, a pénzzé tétel ez esetben egyszerűen praktikusság.

Február 26.

Karácsonyi ajándék a jegy a Caro Emerald-koncertre, szégyenszemre nem ismertem őt, furcsa zenei világ, könnyed, laza éneklés, boldog emberek az Arénában, a Tahitian skies-ot vélhetően sokat fogom hallgatni mostanában.

Február 27.

Haladok a regénnyel, megbocsátsz, István, ma ez lesz a mondatom.

Február 28.

1992. február 29-én volt az esküvőm, évforduló tehát négyévenként volna, ha érvényben volna még a házasság, szigorúan véve tehát a mai nap semminek nem az emléke, de azért minden évben végiggondolom, mennyi jó történt azalatt a tizenhét év alatt, amíg négyévenként volt mit ünnepelni.

MÁRCIUS: Szvoren Edina

Március 1.

Nap mint nap el kell játszanom a csodálkozó ember szerepét, és ez a színlelés egyre nehezebb.

Március 2.

Mióta csak eszemet tudom, képtelen vagyok a csodálkozásra, de ha mindent valószínűnek vagy akár csak lehetségesnek látok, ennek a dolognak nem sok köze lehet bármiféle előrelátáshoz, okossághoz, dicsfényvel övezhető prudenciához.

Március 3.

Ez egy fogyatékos, tudom.

Március 4.

Minden nap történik valami – a meghökkentő és a megdöbbenő közt a skála széles és színes, majdhogynem végtelen: egy festő nonfiguratív képet alkotott, és csodálkozni kell; meghalt egy ember, és csodálkozni kell (haldokolt pedig); a Pór házaspár egyik tagja azt találta mondani, lent, vidéken, és csodálkozni kell; karlendítős Hitler-portrét láttam egy nagy múltú cukrászda falán, és csodálkozni kell; Debrecenben katolikusok is élnek, és csodálkozni kell; kipukkadt a nagy, kék gyógyászati labda, amit a McKenzie-terapeuta tudta nélkül szereztem be, és csodálkozni kell (ha nem kipukkadt, csak leeresztett, csodálkozni kell).

Március 5.

Amikor kinyitom az ajtót, és meglátom a barátaimat a lépcsőházban ácsorogni, úgy kell tennem, mintha csodálkoznék, és azt mondanom, hogy ó, pedig tudtam, hogy jönni fognak, hiszen felszóltak kaputelefonon.

Március 6.

Épp elég csodálkozást láttam már ahhoz, hogy tudjam, mit kell csinálni: előre dől a homlok, felrándul a szemöldök egész a homlok közepéig, és ahogy a frissen fogott halak csodálkozásra teremtett koponyáján, pár pillanatra enyhén kidülled a szem, mintha a látás, a látvány csillapíthatna egy efféle dermedt megütközést.

Március 7.

A csodálkozást néha alig valami választja el a felháborodástól, máskor meg úgy tűnik, hogy a csalódással határos, úgyhogy a csodálkozás, csalódás szavakat is összekeverheti, aki egyik pillanatról a másikra ámulatba esik.

Március 8.

Vannak esetek, amikor én magam is úgy érzem, hogy meg kellett volna lepődnöm: legalábbis ezt gondoltam, amikor a halkszavú McKenzie-terapeuta azt javasolta, hogy ha szeretnék rátalálni a helyes testtartásra, próbáljak magam elé képzelni egy fény felé nyújtózó növényt.

Március 9.

Ha a barátaim meglátogatnak, poharakat hozok – Schott Zwiesel divatos, szögletes, méregdrága kelyheket –, bort öntök, vöröset, áruházi szórólapok és számlalevelek közt csinállok helyet az aprósüteménynek, aztán becses ittlétük első perceiben, félve, hogy a korábbi fesztelenséghez már sosem sikerül visszatalálnunk, jobb híján a McKenzie-tornáról csevegünk, amit az ismerőseim közül néhányan (de legfőképpen a Pór házaspár tagjai) szívesen elsajátítanának, ha kicsit több idejük vagy kitartásuk volna.

Március 10.

Napi tíz perc, bizonygatom, erre aztán megnyúlik az arcuk, és annak rendje-módja szerint meglepődnek, mert, ahogy mondják, ritkább, de kiadósabb adagokra számítottak, nem egyszerűen többre, és látom, hogy átsuhan az arcukon egy másfajta élet árnya, egy életé, amiben helyet lehetne szorítani a módszerességnek vagy legalább a McKenzie-torna személyre szabott gyakorlatainak.

Március 11.

Nem csodálkozni nem erény, bár persze csodálkozni sem az.

Március 12.

A természetes adottságok – egyik barátom széles, kiugró pofacsontja, egy másik tektonikusan rétegződő táskái a szeme alatt, vagy épp a vastag, tömör szemöldök (a híres Pór-féle mínuszjel) – alig valamit számítanak: csodálkozás közben minden barátom arca hasonlóná válik, mintha mindannyian egyetlen emberpártól, egyetlen csodálkozó közös őstől erednének.

Március 13.

Homo mirabundus, ó.

Március 14.

Még sosem volt bátorságom hozzá, hogy a csodálkozás testi jegyeit – a színlelést – a barátaim jelenlétében szándékosan visszatartsam, de az már megesett párszor, hogy történeteikben, legfőképpen pedig a Pór házaspár történeteiben késve ismertem fel a meglepő elemet, ezért az arcom jó néhány másodpercen át ridegen, bántón semleges maradt.

Március 15.

Mivel ilyenkor ijedséget látok a szemükben, mintha hirtelen egyedül maradtak volna valami kozmikus magányban, ahol minden mindennel összeillik, még épp időben, még az utolsó pillanat előtt eszembe jut, hogy csodálkozni kell, s így a lelepleződéstől hajszál híján megmenekülök.

Március 16.

Habár a barátaim a velük történeteket eleve azzal a szemmel nézik, tartalmaz életük eseményeit eleve úgy mesélik, hogy akadjon bennük egy-két meglepő mozzanat, amire szerintük nincs más magyarázat, mint a genetika, a sors vagy a politikusok háttéralkui, a történeteik minden mozzanata levezethető ugyanazoknak a történeteknek a korábbi mozzanataiból – én ennek ellenére néha mégis elszámítom magam, és egy szempillantásnyi időre őszintén megütközöm azon, hogy mit találnak ők meglepőnek a történetükben, és mit nem, hol látnak benne hiányzó lépcsőfokot, áthidalhatatlan szakadékokat.

Március 17.

A barátaim ilyenkor persze azt gondolhatják, hogy a hallottakon csodálkozom, és nem a meglepetésükön.

Március 18.

A csodálkozásnak szóló csodálkozások ugyan sajnos másfélék, mint a történetnek szólóak, s ezért ezekben az őszinte pillanatokban korántsem ugyanazokkal a gesztusokkal, korántsem ugyanazzal a – barátaimtól ellesett – mimikával csodálkozom, mint mikor színlelek, az ismerőseim mégis kizökkennek néhány pillanatra a mesélésből, elakadnak a jól felépített történetükben, és aztán gyanakodva fürkészik az arcom, mintha azt hinnék, hogy épp olyankor színlelek, amikor végre őszinte vagyok.

Március 19.

Nem sejtik, mi zajlik bennem.

Március 20.

Van, hogy a vendégeimmel felöntünk kicsit a garatra: engedem, hogy kibújjanak a cipőből, s aztán kedvükre egzecírozatom őket a durva szövésű IKEÁ-s szőnyegen, ami nyomot hagy tenyéren, pihegő archúson, alkaron.

Március 21.

Ha a barátaim szeretnék, még a nagy, kék gyógyászati labdát is előkeresem: ahogy gyöngéden görgetve átsegítem a hálószooba meg a nappali közti küszöbön, furcsa, mély hangon felbong, a vendégeim pedig, mintha még sosem hallottak volna ilyet, vagy mintha halottat hoznék, csodálkozva engednek helyet a gyógyászati labdának meg nekem.

Március 22.

De hát miben kételkedik, aki csodálkozik, az újban vagy a régiben?

Március 23.

Megesik, hogy a Pór házaspár egyik tagja nejlonharisnyában tipeg előttem a szőnyegen, a McKenzie-torna előírásai szerint hajlítgatja hosszúra nyúlt tagjait, emelgeti a lábszárát, a csípőjét, keresztezi a bal kéz és a jobb láb, a bal láb és a jobb kéz útjait, közben pedig elfelejti, hogy ha a torna gyakorlatai személyre szabottak, akkor ami az egyiknek hasznos, a másiknak bizony káros lehet.

Március 24.

Amikor azt tanácsoltam a vendégemnek, hogy képzelje magát fény felé nyújtózó növénynek, Pórné arcára kiült valami himnikus komolyság, valami még sosem látott ábrándos figyelem.

Március 25.

Egy másik alkalommal – amikor éppen azon gondolkodtam, hogy vendégem teste mintha csupa tojásdad, álmétkodó szájra emlékeztető elemből volna összeróva, és ő egy esetlenül kivitelezett mozgássor közben váratlanul megingott, majd kis híján elesett –, ahogy reflexszerűen utánakaptam, és a mellét véletlenül megérintettem ott, ahol a legpuhább, ahol a test a tehetetlenségi nyomatéknak a leginkább kitett, akkor kivételesen azt kellett színlelnem, hogy nem csodálkozom, és nem azt, hogy igen.

Március 26.

A csodálkozás egy rés, amibe bele lehet csúsztatni a lábat.

Március 27.

Egyébként minél tovább áll fenn a csodálkozás kényszere, annál valószínűbb, hogy előbb-utóbb valamiféle déjà vu-spirálba kerülök, ahol egy közös McKenzie-tornából eredő baráti viszályt, az ismerőseim néma megütközését az én látszólagos közönyömön, a mentegetőzésemet, és az ő ezt követő megbocsátó gesztusaikat szívfájdító élességgel mind előre látom, és könnyen lehet, hogy végül a fejem is megsajdul egy ilyen kellemetlen jósrohamtól.

Március 28.

Amikor mindent megittunk, mindent megettünk, a hamutartókat rúzsfoltos, összeharapott csikkekkel tömtük tele, és én az előszobában állva előzékenyen felsegíteném vendégeimre a kabátot, van, aki meglepve húzza el magát, alighogy megérzi karján az érintésemet.

Március 29.

Tudom, hogy ezt az udvariassági formulát a barátaim idejétmúlnak és disszonánsnak találják, mert, ahogy mondják, nem tükrözi a jelenkori társadalmi viszonyokat, és az is zavarba hozza őket, hogy éppen egy nő az, aki szeretné fölsegíteni rájuk a bundát, a ballont, a dzsekit, nekem mégis örömet okoz, ha kaszáló kezüket néhanapján a kabátujj sötét alagútjához igazíthatom.

Március 30.

Ha Krisztus manapság jönne el közénk, a keresztfán nem meghalnia kéne, hanem csodálkoznia.

Március 31.

Egyik kollégám arcán van egy hosszúkás, majdhogynem vízszintes állású sebhely, aminek az árkában nyaranta szelíden megül a veríték: olyasféle hasíték ez, mondta egyszer a tőle megszokott provokatív öniróniával, mint a virslié, ha főzés közben felreped, aztán töredelmesen bevallotta nekem, amit a közös barátainktól, de legfőképpen a Pór házaspártól már réges-rég tudok (ezért aztán csodálkozni a hallottakon ismét nem sikerülhetett), hogy az arcát egy sebtében végrehajtott sectio caesarea közben a szülésorvos szikéje sebezte meg.

ÁPRILIS:

Tillmann J. A.

Aranykori megfigyelések

Április 1.

A nap fénypontja, amikor a kávé és a füst felhajtó erejével szemlélhető az ég kékje. (Nem lévén ismétélhető, csak napjában egyszer.)

Április 2.

A korszellem egyre markánsabb formákat ölt: a poszthumán emberhez méltó alakzatok, az autók hol a vicsorgó vadak, hol a varangyok varázslatos vonásait mutatják.

Április 3.

A közvetített valóság, ahogy azt pl. vezető helyi változata megjeleníti, maga a hatványozott zűrzavar és zagyaság: gigászok a gané szintjén, a szépség a száalmasság szomszédságában, a fenséges a fertelmessel elegyítve, egy oldalon jelenik meg.

Április 4.

Amilyen mértékben izolálódunk egymástól, olyan mértékben válunk az összeköttetés médiumainak kiszolgáltatottjaivá.

Április 5.

A Nyugodt Nap Éve, amit gyerekkoromban egy bélyegen láttam, olykor ma is eszembe jut; a nyugtalanság évei közepette egy Nyugodt Nap; amikor már egy nyugodt nap is oly ritka.

Április 6.

A lámpavasakon arcmások lógnak. Ahogy a dolgokat intézik, előbb utóbb eredeti példányaik is erre a sorsra juthatnak.

Április 7.

A humanizmus mára valamiféle ködös homállyá vált, amin keresztül az emberi valóság éppoly kevésbé érzik, mint az antropológiai adottságok.

Április 8.

A „hozzáértő, dolgozó nép okos gyülekezete” olykor számszerűen kifejezésre juttatja ítélőerejét. Ennek kétségtelen pozitívuma, hogy nem pusztán esetleges tapasztalataink és önkényes feltevéseink tudósítanak az egy főre eső nemzeti jellem- és elmeerő felől.

Április 9.

Lehetőségek mindig vannak: személyes téren a jóga, hészükhia, sztoa hármassága, közösen pedig Az utolsó Ötéves Terv. („Nagy közös és bátor változtatásra van szükség: Magyarország megszüntetésére.” – Gyenis Tibor)

Április 10.

A zengetett szat hang, amit jógán hallatok, véget nem érőnek tűnik és szakadatlan szála az égbe ér.

Április 11.

Amint a Legnagyobb Magyar méltán észrevételezte:
„A magyar horizont mindinkább elsötétedik.”
(Széchenyi István: Napló, 1843. 05. 11.)

Április 12.

Parasztok között paradox helyzetbe kerül az ember:
ha belépve köszön (öltözőben, váróban, etc.)
a parasztnak nem köszönnek vissza – ha nem köszönök
hozzájuk hasonlóan érzem magam.

Április 13.

A bontakozó tavasz számtalan szépsége bukkan elő,
ágakon, virágokon, arcokon.
Minden a megvilágításon múlik.

Április 14.

Az identitásproletárok végzetlen szellemi
nyomorúsága féktelen képzelettel és serénységgel
jár együtt; nem elég nekik a fantasy fényezése
a szkíta sztyeppéken, a sci-fi is kell, a Szíriusz béta.

Április 15.

A fáradtságos testi munka sokkal inkább,
mint az ún. szellemi, közvetlenül kiváltja
az érzékek meglepedettségét és örömét.

Április 16.

Az általános egyenlőség elbeszélése az I.ten előtti
egyenlőség félreértéséből folklorizálódott, jóllehet
állításának tarthatatlansága már az utcára kilépve
nyilvánvaló.

Április 17.

A szellem arisztokráciája az egyetlen nemesség;
nem születés, hanem esetlegesség, törekvés
és kegyelem összjátéka képesít rá.

Április 18.

Értelmes főkérdések szövegeit elemzik, taglalják,
érvekkel hadakoznak ellenük, és a legkevésbé sem
érezkelik, hogy ezzel nemcsak hatásukat fokozzák,
hanem magukkal is egyenrangúnak tekintik őket.

Április 19.

Egy dongó repült be az ablakon, a betolakodókat
régebben lecsaptam, ám azóta, hogy olvastam
a repülő rovarok háromnegyedének eltűnéséről
az elmúlt 30 év során, abszolút állatbaráttá kezdek
válni, inkább szelíden kitessekeltem.

Április 20.

A görög szabadságharcban, később a spanyol
polgárháborúban számos önkéntes vett részt.
Most meg a dzsihádba mennek. Előbbiek a görögység
és a kereszténység hatására, utóbbiak Mohamed
híveiként.

Április 21.

A gondolkodás a megkülönböztetőképességen,
a különbözőségek tekintetbevételén alapul.

Április 22.

A felebaráti szeretet – úgy héber eredetije, mint német megfelelője (Nächstenliebe) – a közeliak, sőt a legközelebb lévők iránti szeretet kívánja, nem ellenséges hordák importálását.

Április 23.

Bérencok és bérszajak a falak és a médiumok felületein – a faciális és orális prostitúció mint a kortárs közszolgálat mindközönséges minősége.

Április 24.

A krónikus Kárpát-medencei kilátástalanságból újabban kilátók építésével vélnek kilábalni. Aminél még Kassák is – lélekben ülni vasútra – kézenfekvőbb lehetőség. A szellem vivőáramáról nem is szólva.

Április 25.

A mindent megváltó, reciklált marxizmus kísértete járja be újra az értelmiség vidékeit. Ám ezúttal hiányzik a kivitelezéséhez kellő, az „osztályharcban vasba öltözött” kritikus tömeg; hála Égnek!

Április 26.

A szövegek száma, határtalan hozzáférhetősége megváltoztatta a mércét. Miért olvassuk a helyi harmadlagost, amikor szinte minden elsődleges is elérhető?

Április 27.

Az evangéliumi tanács nem a galamb okosságának és a kígyó szelídségének követéséről szól - csak az elborult kereszténynemzeti lelkek elmekonstrukciójában válik hittétellé.

Április 28.

Mondják: a kereszténységből a „keresztény lélek” maradt meg. Meglehet, de általában csak a bűntudat és a butaság áthagyományozott párosa mutatkozik.

Április 29.

Az önismeret perspektívájából nem éppen elhanyagolható az a tapasztalat, ahogy az utódok áthaladnak az élet fokozatain, ahogy fokozatos távlatváltások tömkelegén mennek keresztül; és milyen vakfoltok tarkítják egy-egy korszakban az észlelési mezőjüket.

Április 30.

A közelebbi és távolabbi fejlemények lejtése folytán alighanem aranykorként fogunk (és még inkább fognak) visszatekinteni ezekre az időkre. Jóllehet sem fényét, sem értékét sem fogtuk fel eléggé.

MÁJUS: Petőcz András

Május 1.

Túl sokat vállaltam, ez biztos, nehéz hónap következik, nem tudom, hova vezet ez.

Május 2.

A pörgés, a belső feszültség, a nyugtalanság, mindez meddig és minek?

Május 3.

Persze, a pörgés mellett és azzal együtt ott a szorongás is, ami néha arra int, hogy hagyjak magamnak időt, és gondoljam végig, mit és hogyan szeretnék, ez látszólagos lassulás a pörgés közben – így telnek napjaink.

Május 4.

A szenvedély egyre terjed körülöttem, mondta valaki, és csak figyelem a pörgését, miközben én, ahogy mondtam tegnap, lassulok – jó nézni, ahogy felpörög az, ami egyszer majd lelassul.

Május 5.

Ma est, utána tető, ahol beszélgetés, poharazgatás, irodalom, meg irodalom, meg irodalom.

Május 6.

Olyan mondatokat kellene írnom, mint az a valaki, aki azt állítja, mindent tőlem tanult, magamban arra gondolok, ha mindent tőlem tanult, hogyan ír ő egészen kivételesen jó mondatokat, miközben én – no, de hagyjuk.

Május 7.

Úrrá leszek – először is a fáradtságon, hogy tudjam folytatni, ez most a legfontosabb, ezzel tartozom magamnak.

Május 8.

Ma reggel meghaltam kicsit – elképzelttem, ahogy szélütötten fekszem, nem nyitja rám senki az ajtót, és múlik az idő, elképzelttem, láttam a szélütött arcomat, egy pillanatra, aztán felkeltem az ágyamból, megittam a kávémat, és elkezdtem a napot.

Május 10.

Növekedett a feszültség, nem akar enyhülni, nem tudok ellazulni, komolyan félek, a május mindig rettenetes hónap, ilyenkor betegszem meg, nem tudom, miért, talán azért csak, mert várom, hogy vége legyen a tanévnek, letudjam mindazt, ami kötelezettség?

Május 11.

Közeledik a hétvége, ma volt osztálytársakkal volt érettségi találkozó, változatlanul elsősorban is az osztályfőnökünket ünnepeljük, vagyis nem annyira magunkat, vagy egymást, ez csodálatos, meg gyönyörű, meg értelmetlen úgy, ahogy van.

Május 12.

Hétvége, lehetne lazulni, mégsem tudok, a jövő hét lesz az utolsó, zárás a szépírósokkal, felolvasások, és közben azon rágódom, hogy az a tanítványom, aki értelmetlenül és ostobán megvádolt, mert nem foglalkoztam eléggé a szövegeivel, vajon eljön-e a zárórendezvényre, remélem, nem, minden egyes gesztusomra fokozottan vigyázni kell, mert mindenképp lehet ügyet kreálni, nem könnyű megszokni azt, hogy szép, új világunk itt van, a nyakunkban.

Május 13.

Őszintén beszélni, beszélni, beszélni, lehet-e, valaha lehet-e majd, mindarról beszámolni, ami volt és van, és ezáltal bálványokat dönteni, le, le a porba, vajon lehet-e elmondani valaha is, hogy akit feltétlenül tisztelünk, korántsem tiszteletreméltó, persze, kell-e elmondani, lehet, hogy nem is kell, minden jó, ahogy van.

Május 14.

Záróhétfő első záróestje, jó hangulat, konfliktus nélkül, aki megvádolt, nem tette tiszteletét, hál'isten, nem volt képe jönni, ez így nagyon is rendben van, jól kezdődik a hét, bár a vérnyomás változatlanul az egekben.

Május 15.

Záróhétfő második záróest, a lírások, rendben voltak, sok rossz vers, de sok jó is, mennyire könnyű jó verset írni, akár, aztán az egésznek mégis vége, a semmibe hullik, mint a guanó, ülünk egy teremben, hallgatjuk a verset, húsz esztendő lány arról ír, hogyan is nedvesedett be, és boldog, hogy ezt kimondja, hogy ő benedvesedett, és mi is boldogok vagyunk, óhatatlan elképzeljük azt, ahogy nedves, de közben civilizáltan és főleg felöltözve bólogatunk, nagy-nagy megértéssel.

Május 16.

Ma szerda, délelőtt kávézás, persze irodalmár, nyilván nem is lehetne más, kibeszélünk egy másik irodalmárt, normális, megbeszéljük, hogy mi jobbak vagyunk, az illető meg rosszabbik, normális, pörgünk tovább, és ez jó, olyan az egész, mint valami anyagcsere, megkönnyebbülünk, amikor kijön belőlünk valami, és közben meg zabálunk, hogy megint legyen minek kijönnie.

Május 17.

Készülök lasiba, a romániai nemzetközi költészeti fesztiválra, csomagolok, úgy hagyok itt mindent, hogy nem is tagadom, hogy mindent itt akarok hagyni, várom az utazást, azt hiszem, akkor jobb lesz valami, és tényleg jobb lesz, még egy nap, és utána úton.

Május 18.

Na, holnap utazom, ma pedig végre takarítás a lakásomban, új takarítónő, a korábbi, Jucika, visszaköltözött Erdélybe, itthagya Magyarországot, majdnem egy hónapig takarítás nélkül voltam, ma viszont minden megtisztult, és ez jó, holnap úgy megyek el e földi világról, hogy mindent rendben hagyok magam után.

Május 19.

Utazás, rettenetes, nyolc óra vonatút Kolozsvárra, közben azon gondolkodom, miért is tart ilyen sokáig, aztán a határra érve rájövök, hogy minden változatlan, a román határon jön a magyar határőr, ellenőríz, hogy kiléphetek-e, mindezt még magyar felségterületen, áll a vonat, hosszan, aztán elindul, megyünk kábé öt percet, megállunk egy román településen, ott jön a román határőr, ellenőrzi, hogy beléphetek-e, elveszi az igazolványomat, leszáll vele a vonatról, nézem az ablakból, ahogy bemegy valami épületbe, ideges vagyok, nála az igazolványom, most, amikor migránsok rohagnak keresztül-kasul Európán, mi lesz, ha engem is migránsnak néznek?, gondolom magamban, aztán a határőr kijön a házból, hozza az igazolványomat, meg mások igazolványát, megjelenik a vonaton, osztogatja a személyazonosságunkat igazoló okmányokat, kérdezem tőle, miért kell ehhez leszállni, tud magyarul, nem jól, de tud, azt mondja, azért, mert csak ott, a házban van gép, amin ellenőrizni tudják, hogy nem vagyok-e rajta valami körözési listán, na, itt vagyunk, gondolom magamban, Európa közepén.

Május 20.

Kolozsvárról újabb kilenc órás vonatút, megérkezem lasiba, ahol a költészeti fesztivál lesz, várnak az állomáson, visznek a szállodába, és ott találkozom a többiekkel, ebédelünk, mintegy hatvan szerző, mexikói, egyiptomi, szenegáli, kínai, francia, orosz, ukrán, belga, német, román, mindenféle, és jó, nagyon jó, nem látni magyarokat.

Május 21.

A fesztivál első napján csak eszem, iszom, alszom, meg franciául beszélek, néha angolul, és kisimulnak az idegeim, minden nagyon jó, valahogy otthon vagyok.

Május 22.

Egy mexikói, két luxembourgi meg én, így vagyunk egy csapat, négyen, a mexikói nagyon jól beszél spanyolul, így aztán senkivel sem tud kommunikálni, de nevet, mindig nevet, valami egyetemi tanár, aki örökké vigyorog, boldogan mutatja a „Budapest” feliratú pólóját, le is fényképezkedünk, véd- és dacsövetség, ami kialakul, a két luxembourgi persze francia, csak éppen ott születtek, vagy a fene tudja, azokkal folyamatosan beszélgetek, rengeteg hibával, de értenek, ez a fontos, és este mértéktelenül isszuk a fehér bort, amit kancsókban szolgálnak fel.

Május 23.

Örökké lasiban szeretnék maradni, ezt gondolom, amikor elmegyek a helyi bevásárlóközpontba, és elképesztő és gyönyörű, modern, a legjobb cégek legjobb üzleteivel, a Mammut Budán elbújhat mellette, kicsit meglepetten nézelődöm, valahogy másra számítottam.

Május 24.

Ma délelőtt is iskolába vittek bennünket, nem mindannyiunkat egyszerre és egy helyre, hanem különböző helyekre vagyunk beosztva minden délelőtt, az egyik luxembourgi szerző megtanítja, hogy kell románul köszönni, köszönök tehát a középiskolásoknak, nagyon értékelik, aztán magyarul meg franciául olvasok fel, és a román meghívónk románul olvassa fel a verseim, jó ez is, aztán a középiskolások is verseket olvasnak, a saját verseiket, nem értem persze, hiszen románul olvassák, de mégis, jól elvagyunk.

Május 25.

Ma felolvasás az Unirii Múzeum Nagytermében, magyarul, franciául, románul, megy rendben, franciául viccelődöm a közönségnek, élvezem a figyelmet, megtapsolnak, viszont a frissen vásárolt nyári zakómat otthagynom, a teremben, meleg van, nem kell a zakó, az a zakó már feledhető.

Május 26.

Búcsúest, koncertekkel, mindeféle baráti ölelésekkel, úgy válunk el, mintha nem bírnánk egymás nélkül a jövőben, e-maileket, telefonszámokat cserélünk, mindenkit meghívok Budapestre, és ezer meghívást fogadok el a világ különböző pontjaira.

Május 27.

Vonatút, keresztül Románián, fáj a fejem, a vérnyomásom az egekben, nem vagyok jól, csak ezt még kibírjam, mennyire gáz lenne vonaton szélütést kapni.

Május 28.

Kolozsvárról megint nyolc óra út Budapestre, aztán taxival haza a Keletiből, és újra itthon, lélegzem nagyokat, ezt is abszolváltam, túl lehet élni mindent, és túl is kell, nem engedünk az elmúlásnak.

Május 29.

E-mailek, telefonok, e-mailek, telefonok, kábé ennyiből áll mindaz, amit közönségesen „életnek” nevezünk, jól is van ez így, verset kellene írni, mondom magamban, és majd írok is, ígérem meg saját magamnak, aztán megyek a PIM-be, ott vagyok házigazda és moderátor, és magamban irigylem őt, akivel beszélgetek, annyira jó mindaz, amit felolvas.

Május 30.

Kezdődik újra minden, megyünk előre, és telnek a pillanatok, jól van, vége van lassan ennek a hónapnak is.

Május 31.

Túl sokat vállaltam, ez biztos, nehéz hónap volt, de nem baj, holnap új korra virrad, aki kíváncsi még a jövőre, vagyishogy mi is lesz holnap.

JÚNIUS:

Szlukovényi Katalin

Carpe diem

Június 1.

Minden nap egy mondat – minden mondat egy nap.

Június 2.

Beérik, mint a barack – beér engem, és elkap.

Június 3.

Vagy én kapom el gyümölcsét, mielőtt porba hullna.

Június 4.

Nekem júniusban fordul a régi év az újba.

Június 5.

Lassacskán megértem.

Június 6.

Hogy lassacskán megértem.

Június 7.

Negyvenegy.

Június 8.

Egyre megy.

Június 9.

Születésnap, nem kerek, ugyan, ki tud még kerek?

Június 10.

Mondatokban beszélni, ha tudnék, sem merek.

Június 11.

A rendszer nem azért van, hogy működjön, hanem azért, hogy használjuk.

Június 12.

Az én dolgom szeretettel figyelni rájuk.

Június 13.

Összegereblyézni a napok heterogenitását.

Június 14.

Hogy magukban mások is lássák.

Június 15.

„Gyerekkoromban egy pillanatpákával aludtam.”¹

Június 16.

„Nem történt meg, de papírt mutatni róla tudtam.”²

1 DP

2 LA

Június 17.

„Vadállat a pályán, reneszánsz ember az egyetemen.”³

Június 18.

„Bazmeg, a gyerekirodalmat kihagytuk teljesen.”⁴

Június 19.

„Értem a kérdésedet, csak nem érdekel.”⁵

Június 20.

„Bárhova, érted, csak innen el.”⁶

Június 21.

Negyvenegy elmúltam, mire először mondták rám,
hogy szép lány.

Június 22.

Egyre vastagabb jégen táncolunk, és méltán.

Június 23.

Két villamosmegálló közt félúton lakunk;
mától a másikba járok.

Június 24.

Szerelem, szerelem, közműfelújítás, keskeny árok.

Június 25.

Mert megtanultam, hogy addig nyújtózkodj,
amíg a takaród ér.

Június 26.

És megdolgozom a napi kenyérért, szóért.

Június 27.

„Ha eljössz, odaadom a tavalyi ajándékom.”⁷

Június 28.

A szabályokban felfedezni a játékot.

Június 29.

Házasság, irodalom – ez az életem most itt.

Június 30.

„A csápjára tudna rajzolni egy masnit?”

3 LOL

4 DS

5 FE

6 FÉ

7 BA

JÚLIUS:

Szkárosi Endre

Július, július!

Július 1.

Pettik Gyuriék.

Július 2.

Hívni: Marika, Ludvig Éva, Cserép Laci, Csík Juci. Schein Gábort is. 1-kor találkoztam Kling Józssival – mint oly gyakran már: régi tanítvány, mai kolléga. Utána Vásári Melinda doktori védése az ELTE-n. Körlevelet kell írnom a Mészöly Miklós Egyesület tagjainak készítendő honlapunk ügyében.

Július 3.

Zend Róbert emlékestje a Nyitott Műhelyben, lánya, Natalie Zend részvételével. A hetvenes évek végén, nyolcvanas évek elején az eredeti Mozgó Világnál kezdtem el foglalkozni az akkor ún. „nyugati magyar irodalom”-mal. Ebből következő egyéni heppem volt a „magyar világirodalom” ügye, olyan költőkkel-írókkal, mint Nicholas Kolumban, Nancy Toth, George Szirtes, John Batki, akik angolul, vagy Tomaso Kemeny, aki olaszul, vagyis a befogadó ország nyelvén írtak, de többé vagy kevésbé, akár csak a nevük erejéig, magyarok voltak. Későbbi útjaim során sokakkal találkoztam – de a Kanadában élő Zend Róberttel levélben vettük fel a kapcsolatot, miután Botár Olivér (Kanadában élő magyar művészettörténész) felhívta a figyelmünket egymásra. Ő elsősorban magyarul írt, az angol verseit mégis jobban ismerte a környezete. Mire valamit kezdhettünk volna egymással, sajnos ideje korán meghalt. Az utóbbi időben Tóbiás Krisztián (Tempevölgy!) foglalkozott vele, és egy szép gyűjteményes kötetet adott ki a verseiből, amivel Zend végre hazaérkezett.

A Magyar Műhely viszont már a kilencvenes évek elején – tehát még Párizsban – kiadta a vizuális költeményeit. Nem tudom, mennyire volt tisztában vele, de ez volt az igazi terepe. Szép, koherens, egymást jól megvilágító műveket készített, és ez most a Nyitott Műhelyben is kiderült, ahol könyvekben, vetítésből megismerkedhettünk nyelvgrafikai munkájának jelentős részével.

Július 5.

Balatonfüred, ne tudjátok meg. Nagyon jó hely, tele kihívással – de hát az építkezés (ha csak egy vityilló-felújításról van is szó) az más dolog. Másfajta figyelmet igényel. Viszont most belefért megnézni a Vaszary Villában a Levendel-gyűjteményből készült mesteri kiállítást. Unokatestvérem, B. Nagy Anikó és kollégái profi munkát végeztek, többet is annál. A gyűjtemény történelmi jelentőségű társadalmi és kulturális kontextusait alaposan és tömören jelenítik meg.

Július 6.

Délelőtt vezetőségi ülés az Artisjusban. Onnan megyek a könyvelőhöz. Hirtelen felindulásból elrohanok a központi okmányirodába, hátha el tudom még intézni az ügyfélkapumat, mert halaszthatatlanul kell az építési napló megnyitásához - erre a jövő héten nem lesz módom, mivel Szekszárdon leszek. Meglepődöm, hogy nyitva vannak – mégpedig elég sokáig – péntek délután is, és igen gyorsan végzek. Kő le a szívről – sikerült.

Július 7.

Nyáron szoláriumba menni a kívülrálló számára perverznek tűnhet – de nem az. Hol lehet Pesten napozni? Menjek ki tíz percre a Palára? Vagy vetkőzök gatyára a Szent István parkban? És mi van, ha a negyven fokban szénné égek seperc alatt?

Július 8.

Irány Szekszárd!

Július 9.

11-kor Dr. Haág Évával, a város alpolgármesterével találkozom – téma: a helyi és országos Mészöly-kultusz közeli perspektívái. Délután, immár hatodszor, megnyílik a Szekszárdi Magasiskola. Márton Laci és Győrffy Ákos megkezdik a foglalkozásokat. Délután óriási zuhé van, a szokásos esti látogatást a Porkoláb-völgyben a Mészöly-tanyán ad acta tesszük. Komjáthi Tamásék is a Vármegyeházán adják a szőlőjükben szokásos nyitóvacsorát.

Július 10.

A Szekszárdi Magasiskola folyamán a kezdettől fogva írunk-íratunk napi beszámolót a Litera és a Librarius számára. Mivel én nem tartok órát, vállaltam, hogy az írásokat gondosan megnézem, ahol kell, szerkesztem. Ez délelőtti munka lesz (illetve már az is), délig el kell juttatni őket – képekkel egyetemben – a szerkesztőségekbe. A két Nagy (Ágnes és Izabella) hajszálpontosan, kora reggel átküldik az írásaikat, képekkel együtt. Jó kezdés!

Délután a Vármegyeházán Sós Dórával beszélgetünk válogatott verskötetem, a Véletlenül nem jártam itt kapcsán. Dóra felkészültsége, problémaérzékenysége minden egyes alkalommal imponál. Jó úgy beszélni valakivel, hogy érti, amit csinálok.

Este a Bormúzeumban vacsora-bulizunk.

Többen megszállottan (van, aki ezt titkolni igyekszik) nézzük a Belgium-Franciaország meccset a vébén.

Július 11.

A mai beszámolószerzők Gál-Nyeste Katalin és Harag Anita. Nincs sok dolgom, de tudom, hogy fontos, hasznos a szerkesztői észrevételezés: rengeteget tanultam belőle (és tanulnék máig) én is, és nélkülözöm, hogy egy ideje ez már nem divat. Hogyan tanulja meg valaki a vessző korrekt használatát, ha nem szoktatják rá a szerkesztők, tanárok? Hogyan lehet a szórendi érzékenységet kialakítani és finomítani e nélkül?

Csík Juciékkal ebédelek a remek olasz vendéglőben. Rokonok és jó ideje barátok vagyunk, eléggé egyívásúak, jól érezzük magunkat egymással. Attila az utóbbi években rászakott a borkészítésre, és le a kalappal előtte: nagyon megtanulta.

Délután a vármegyei programjában mutatják be Kis Pál Istváné a Szörényi Laciról készült portréfilmét. A Mészöly-díjasokról készülő sorozat darabja ez tulajdonképpen, volt már Péterfy Gergelyről, Márton Laciról, Szilasiról, rólam, most pedig elérkezett arra is az idő, hogy a Mészöly Miklós Egyesület alapító tagjáról, hosszú ideje elnökeiről is készüljön. Megint csak a Bormúzeumban múlatjuk az estét, a vébé egyik legizgalmasabb meccsét látjuk közben: Anglia-Horvátország.

Július 12.

Net-napló: Győrfi Viktória és Aradi Gizella. A Vármegyházán Péterfyék párosban, majd Gerőcs Péter. Mire vége, már elviselhető a nap. Gergővel a Mekekéről és a Szépírókról (is) ötletelünk. Este Tringáék pazar szekszárdi mediterrán panorámát kínáló vendégházában vacsorázunk, borozunk. Este megszületik az unokám, Milán Máté.

Július 13.

Salka Zsuzsanna és Rigó Kata net-naplója. Podmaniczky Szilárd megsürget, mert elutazik. Lovas Csilla gondos fotóira számíthatunk, mint mindig. Én haza indulok, Gerőcs Péterrel és Vonnák Diánával, akit most ismertem meg (a nevével már találkoztam). Ő a mai naplót írja meg az éjszaka folyamán holnapra. Kiderül, hogy régi-régi barátomnak, Sherwood Péternek is a tanítványa. Soha semminek nincs vége, ami jó. Ami rossz, annak van, de aztán mindig újakezdődik.

Július 17.

Találkozás a Jelenkor kiadóban: a Mészöly-egyesület honlapjáról értekezünk Nagy Boglárkával, Márjánovics Diánával. Megtudom azt is, hogy a Bogi, illetve a Dia megszólítást preferálják.

Július 18.

Tóth Zoltán, Civil Rádió-interjú. Ötvenperces beszélgetés, finom.

Július 19.

Látogatás a FISZ királyréti táborában. Csak a szívem is vinne, de a Szépírók elnökeként fontos is. Rugalmas téreőr van, majdnem eltévedek onnan, ahová megérkeztem. Sok remek fiatalember, a foglalkozásokat viszont „régit” motorosok viszik: Szilasi Laci, Szirák Péter, Károlyi Csaba, Kollár Árpád, rengeteg ismerős, Erős Kinga, L. Simon László, Bednics Gábor. Mint lenni szokott, itt egy évre előre látjuk egymást. Ez most különösen hasznos: az itt műfordító-mesterként működő Nadasdy Ádámmal végre tudunk beszélgetni. Elég sokat találkozunk, de olyankor erre nincs idő. Ilyen a pesti élet.

Július 20.

Bár Győrffy Ákosnak nyoma vészett, délelőtt látogatás a környékbeli két kis tónál. Ebéd után indulok haza a hőségben, de azt remélem, Pest felé nem olyan a forgalom, mint onnan kifelé. Lehet, hogy így is van, de egy rejtélyes körforgalomnál az autóútról csak feltévedek a sztrádára, s persze az első adandó alkalommal lemegyek. Iszonyú jól esik, amikor végre hazaérkezem.

Július 24.

Szépírók elnökségi ülés nálam, mivel az októberi Szépírófesztet Mándy Iván, illetve Lengyel Balázs centenáriumának szenteljük, meghívtuk Saly Noémit és Zeke Gyulát is.

Július 26.

Este Nyitott Műhely: Közös tenger est.

Július 27.

Dél előtt az Olasz Intézetben a Quasimodo-díj zsűrije dönt Falcsik Mari és Térey János mellett. Az egyetemen végre megtalálom a nemzetközi italianisztikai szervezet, az AIPi 2016-ban Budapesten rendezett konferenciájának az olaszos doktori program által szerkesztett aktáját, amely egy hete érkezett meg a Cesati Kiadótól. Indul a promó.

Július 28.

Végre Cserépfalun! 31-én pedig átmegyünk Olaszliszkára, Ézsiás István szobrászművészt meglátogatni az ő nemzetközi galériájában és szoborparkjában. Imádom, ha valahol történik valami.

AUGUSZTUS:

Hardy Júlia

Aki nem panaszkodott

Augusztus 1.

Az idő Édesanyám haldoklásával „várandós“.

Augusztus 2.

Háborús gyerekként, egyetlen vágya volt csupán: megélni a 30. életévet.

Augusztus 3.

Lassan haldoklik, napról-napra veszünk el belőle valami fontosat... 90. születésnapja, mint végcél és hajótörés: képtelenek voltunk közösen megünnepelni...

Augusztus 4.

A test katasztrófája láttatja elvesző gazdagságunk: a szervek egymásra épülő harmóniáját, ahogy most felbomlik a Rend, mintha hegyomlások keletkeznének, és mi egy aládúcoló állvánnyal rohangálunk egyik pusztulástól a másikig, vagy csak csüggedten nézzük a földcsuszamlásokat azok partján...

Augusztus 5.

A bátyám szinte mindent másként lát anyánkkal kapcsolatban; a két segíteni akarás nem ér össze, mintha kioltanák egymást: lányaként, orvosként több a test; fiaként közös szelfik és lelőtt afrikai állatok vadásztrófeái hivatottak kitölteni a nemlét-űrt, mert találkozásnak, együttlétnek nincs esélye...

Augusztus 6.

Visszafelé születik meg a kezeink közt: csupa test, ödéma, vér, vizelet és széklet... ahogy elveszti a járnitudását, a beszélni tudását... fürdetem, „félre nézek“, „félre szagolok“, csinálom... szerencsére, Zsenya mellettem... együtt zuhan ránk a tehetetlen test... ez így már méltatlan.

Augusztus 7.

Minden nap kihullik a kezeink közül, bár még velünk van...ma már csak félrebeszél, felriad, visszasüpped, rebben, akár egy csecsemő.

Augusztus 8.

Augusztus 8-án 3 óra 20-kor meghalt az édesanyám... J-vel ijedten öleljük egymást, mint egy létra két szára, egymásnak támaszkodva.

Augusztus 9.

Nekem is fájni kezdett a vesém, és a szívelégtelenség jeleit keresem magamon... Az elbutulás érzése visszatérő téma; az együttérzésnek/megértésnek csak ez a testi útja lehetséges számomra most.

Augusztus 10.

Tavaly nyáron, a ladományi kertben ült, és elrévedt az alkonyatban, majd, mint akinek az élete múlik ezen, berohant, és megkérdezte: „de hát mi van a mi naprendszerünkön túl?!“

Augusztus 11.

A meghalástörténetek kizárólagosan a passió szerkezetében mondhatók el... az a felfoghatatlan minőségi ugrás, ami a lét és nemlét között van, mintha csak a történések lineáris elmondásával lehetne „belakni“, hogy talán, valamire mégis rájövünk, ha jól soroljuk fel: hol dőlt el, hogy indult el a lejtőn, honnan nem lehetett volna már visszafordulni, ki segített, mi segített, hogy aztán egy halottunk lett egy élőnk helyett...14 stáció, vízajtóval, trombózással, vagy utazással, távolléttel, vele levéssel, tehetetlenül...

Augusztus 12.

Mikor még egyedül lakott, és többször elesett, kissé felcsattanva kérdeztem: „hogya szoktál elesni?“- mosolyogva válaszolt: „még csak kétszer estem el, nincs kiforrott technikám...“

Augusztus 13.

Ránk szakadt a saját halálunk, mint feladvány: összeesve az utcán, amikor nem lehet elbúcsúzni, befejezni, lekerekíteni egy életet, vagy szétesni az Alzheimer-kórban, rákban és a szervek csendes lázadásában végig élni saját felbomlásunkat, lehetőleg, nem egyedül...

Augusztus 14.

Tiszteletreméltó belorusz Anyám egy fél éve árulta el, hogy kamaszként súlyos csínyeket követtek el – háború és az evakuálás közepette... elsodródva a szüleitől mégsem elkallódva, se ő, se a nővére: 12-13 éves gyerekek a hömpölygő embertömegben... ahol olykor mínusz 30-40 fokban az útonállók levetkőztették áldozataikat, hogy meleg ruhához juthassanak... tifusz, tetvek, egy kaotikus, alulszervezett háborúban álló hátországból, Kazahsztánban.

Augusztus 15.

Felsőiskolásként, mint az osztály legjobb kémikusa, feldühödött a rossz kémiatanárra, és megszervezte, hogy a gyerekek háttal ülve fogadják a belépő rossz tanárt...majdnem kicsapták.

Augusztus 16.

Ladományban egymásra kopírozódik a jelen és a tavalyi nyár hat hete, amikor minden nap lesétáltunk vele a tóra a kutyákkal... csillapíthatatlan segíteni akarása a gyümölcspecuolásban teljesedett ki; soha ennyi lekvárt nem főztem még.

Augusztus 17.

Egyszer dicsérte a gyerekeimet, milyen jól sikerültek, aztán az anyaságomat...nem voltak nekünk erre igazán szavaink, mert a csodálat műfaja mindkettőnket nagyon magányossá tett...így elütöttem egy odavetett, szerénykedő megjegyzéssel: „nem csináltam semmi különöset, csak figyeltünk rájuk“... „Figyeltetek?! Hát, én nem tudtam, hogy az fontos...“

Augusztus 18.

Négy éve, sűrű egymásutánban meghalt tizenkét közeli barátja, ismerőse: a legjobb magyarországi és moszkvai barátjánője, akikkel napi telefonkapcsolatban volt, közvetlen kolléganője és a szomszéd is. Akkor feladta, és elindult lefelé az Alzheimer-csúszdán...

Augusztus 19.

Pihék az arcán, csupa pihe, puha, meleg; mint egy „előszoba“, „tornác“, „aura“ – csak ezen keresztül lehetett elérni; ott már ő volt, kiterjesztett bőrfelület, illat, érintés... lefegyverezte az esetleges rossz szándékkal közelítőt, ha volt olyan...

Augusztus 20.

„Csoda-nagymama“ lett, aki süttött-főzött az unokáknak, noha gyerekkorunkban a főzés nem volt nála központi téma – vigyázónők vitték a mindennapokat; viszont a vendégségekben az orosz konyha csúcsteljesítményei, soha, semmi malőr... saláták kavalkádja, hering és kaviár, sülték, a sivár szovjet hétköznapiakat áthangoló, felülíró pirogok/piraskik... a teljesség, áradó gazdagsága és az életöröm mimézise, demokratikus, mindenkit befogadó ideológiai tűzszünet.

Augusztus 21.

Szabadnak hagyott, vagy elhanyagolt; nem rám figyelt; a sértettség pszichiáterré alakított, meg valószínűleg nehéz emberré... Próbálok megfejteni őt/magamat...

Augusztus 22.

Szégyen, sok-sok szégyen, meg nem felelés, elégtelenség ezen a ponton... a praktikus teendők sem fedik el; a magát autistának mondó sírkövesnő, a kiválogatott fényképek, a felhívott barátok, akik nagy többségét még mindig „nénizem“, „bácsizom“... elmaradt a valóság szinkronizálása... mintha aranyat mosnék, keresem az idő- és tárgytörmelékben...

Augusztus 23.

Nem lehet egyszerre kutatni egy hosszan bezárt ajtó rejtélyeit és átérezni a veszteséget... a fénykép-albumokat, iratokat nézve, kaptam valamit, ami el volt rejtve... Esély a megértésre, de már egyedül... A harag legalább valóságos, a fájdalom, mintha beszakadna alattam a föld...

Augusztus 24.

A mindig elfoglalt Anyám, a betegségében elérhető lett... Ő is hozzá lassult a világhoz: csodálta a felhőket, az eget, a Holdnak becéző gyerekverset mondott... amikor már eltűnt a valamivé válás élethosszig tartó ambíciója, mintha felénk fordult volna és örült... szoktuk az ismeretlen elégedettséget...

Augusztus 25.

A szívelégtelenség a fölös vért ödéma formájában helyezte el itt-ott a testében: a tüdejében, a lábszáraiban, a hasában, végül a karjaiban...

Leghasznosabbnak akkor éreztem magam, mikor ki tudtam masszírozni a végtagjaiból a pangó folyadékot, mert testközelben osztoztam a bajában, nem a „túlparton“ volt... A többit a vízajtók végezték el egykedvűen...

Augusztus 26.

Nem volt jó úszó már fénykorában sem: a kutya-úszás és a tengerész úszás elegyével szelte a vizet... Tavaly vált világossá, mekkora Ellenség ragadta el tőlünk, amikor a szátkai tóban úszás helyett baltaként süllyedt el, meg se próbált fennmaradni a vizen; egy újszülött kiszolgáltatottságával hagyatkozott a Sorsra, vagyis rám. Tapintatból nem beszéltünk erről, csak megtörtént velünk...

Augusztus 27.

A családjunk nem nagyon tudott mit kezdeni az elesettségével; erre nem voltunk kalibrálva, aztán mégis ebben éltünk...

Augusztus 28.

János evangéliumát olvastuk barátokkal... Lázár feltámasztása, a visszanyert élet, ami Jézus elítélésének és halálának a közvetlen kiváltója lehetett...utána viaszgyertyák és a Valam-i szerzetesek feltámadási liturgiája... Uram, hengeresd el a követ a szívemről!

Augusztus 29.

...Megvizsgálták, jelentést írtak róla, elszállították, megmosdatták, felöltöztették, elégették, iktatták, urnába helyezték, zenéssel kísérték, megsiratták, nevét hibásan mondva szépen elbúcsúztatták, üvegkoporsóban kocsira tették, kísérték, virágokkal együtt földbe ásták, toron emlegették... Mama! hol vagy?!

Augusztus 30.

Úgy gondolta, azért kellett ilyen soká élnie, hogy 38 éves anyja és kicsivel idősebb apja korai halálát kárpótolja valami kiegyenlítő folyamatban.

Augusztus 31.

Tőled tanultunk szeretni....

SZEPTEMBER:

Izsó Zita

Szeptember 1.

Sosem írtam naplót, mert azt hiszem, túl nagy felelősség, a könnyelműen leírt mondatok ugyanis utólag egész életeket, jelentős kapcsolatokat helyezhetnek más megvilágításba, hiszen egy utólag felfedezett, esetleg a másik életének mélyebb megismerése céljából elolvasott napló pont a rejtettsége, belső, személyes használata miatt olvasójában könnyen azt az érzetet keltheti, hogy az elsődleges és legvalószínűbb igazságokat olvassa, mintha csak írója gondolatait hallgatná, a lehető legőszintebben és torzítatlanul, pedig ez nincs így: már a történések gondolati megfogalmazása, a belső monológ is torzít, nem hogy a papírra vetett, gondosan felépített gondolatmenet; és mivel a napló titkossága, rejtettsége miatt azt az érzetet kelti az írójában, hogy bármit leírhat, ebből a szempontból kicsit olyan, mint egy gumifalú dühöngő, a feszültség levezetésének rendkívül kézenfekvő módját kínálja.

Szeptember 2.

Nemrég megismertem egy nagyon kedves lányt, és azt hiszem, barátok leszünk, szeretek vele lenni, de néha olyan, mint egy asztal közepére kitett kínáló tálka tele édességgel, amit a háziasszony rögtön újratölt, amint láthatóan fogyasztani kezd belőle a cukor, egyszóval kifogyhatatlanság látszatát akarja kelteni, de csak azt éri el, hogy egy pillanatra sem lehet észrevenni, hogy bárki vett belőle, ettől a tál végül olyan lesz, mint egy asztaldísz, és egy idő után már senki sem mer belenyúlni, pedig ezt a fajta fogyasztást nem kell rejtegetni, hiszen amennyivel kevesebb vagy, annyi a másiké belőled, és ha ezt tagadni próbálsz, minden kétségbeesett próbálkozás ellenére idegen maradsz.

Szeptember 3.

Néhány nappal ezelőtt derült ki, hogy felvettek a Kisképzőbe tervezőgrafika szakra: ma volt a beiratkozás, ahol kiderült, hogy ezeket a falakat utoljára Fekete György festette ki.

Szeptember 4.

Ma eldöntöttük, hogy nem eszünk többé húst; este Gökhan főzött, hagymát pucolt, segítettem neki, szeretem, hogy enyhén hagymaszagúak lesznek tőle még másnap is az ujjaim, eszembe juttatja, hogy semmi sem marad következmények nélkül; aztán teát ittunk, kicsit kilötykölte, a kezére folyó cukros létől összeragadtak az ujjai, szeretem ilyenkor egyenként széthúzni őket, mert pont olyan érzés, mint a hámozott narancs vagy mandarin gerezdjeit szétválasztani.

Szeptember 5.

Ma újra elővettem a biciklim: egészen más így nézni a várost, mintha szépen lassan megnyílna, megadná magát nekem, oda is bemehetek, ahova a kocsni nem, sétálóutcákon kerülgethetem a báméskodó embe-
reket, és attól, hogy gyorsabb vagyok, mint egy turista, végre úgy érezhetem, hogy megállapodtam.

Szeptember 6.

Ma este Balaskó Ákoséknál voltunk Dunakeszin (és elment a nyomdába a kötetem.)

Szeptember 7.

Reggel nyolckor szemmütétem lesz: fogalmam sincs, ki találta ki, hogy ebben az órában kezdődjön a közösségi életünk, legyen szó munkáról, különböző hivatalokban, orvosi rendelőkben történő várakozásról, vagy iskoláról; amikor egy ember szerintem nyolckor még nem töltött annyi időt ébren (egyedül, magával, a gondolataival), hogy tömegbe lehessen engedni (az álom egy biztonságos, bekerített hely, szinte egy sokadik gyerekkor, olyan szabályokkal, amikre nincs befolyásunk, amíg alszunk, megszelídülünk, mint a kertekben felnevelt vadállatok, és amikor felébredünk, nem lehet minket rögtön, átmenet nélkül visszaengedni a vadonba); így amikor időnként túl korán indulok el itthonról, nem látok mást, mint zavart, álmos, ideges, késésben lévő, valahova rohanó embereket mindenhol, pedig nem így kellene ébredni, mindenkinek meg kellene adni a lehetőséget arra, hogy lassan találjon magára, és először épp csak annyi ruhát vegyen magára, ami helyettesíti a takaró melegét, ne kelljen mindjárt tükör elé állnia, és felkészülnie arra, hogy hamarosan tekintetek keresztüztébe fog majd kerülni, hogy hamarosan látni fogják, hadd élvezze még egy kicsit annak a testtelenségnek az állapotát, amit álmában átélt, dőljön hátra, ha lusta zenét kapcsolni, vagy kikeresni az állomást, amit szeret, akkor hallgassa egy kicsit a hűtő monoton, megnyugtató zúgását, ne siettesse senki és semmi, várja meg, amíg érezni kezdi, hogy éhes, amíg eluralkodik rajta az ürességnek ez a jóleső, cselekvésre készítő érzése, ami miatt kényszerít arra, hogy tegyen valamit (és nem pedig kényszerítik), odamenjen a hűtőhöz, és elkészítse a reggelit, majd felöltözzön végre rendesen.

Szeptember 8.

A naplórás kapcsán átnéztem a régi jegyzeteimet, és eszembe jutott, hogy talán lenne értelme publikálni a blogom félbemaradt, vagy csak címként létező, de valójában el sem kezdett bejegyzéseit, sokat elárulna arról, hogy első nekifutásra mennyi mindent gondolunk lényegesnek, aztán amikor arra kerül sor, hogy megindokoljuk, igazoljuk ezt, vagyis beszéljünk, írjunk is valamit, rájövünk, hogy az egészről nincs is mit mondanunk.

Szeptember 9.

Az előbb bicikliztem egy órát a városban, hogy kimelegedjek egy kicsit és megkívánjam a sört, amit még tegnapelőtt hoztam, és azóta ott van a hűtőben, mert Gökhan nem akarta meginni velem; azt hiszem, az életem nagy része ilyen körökből áll.

Szeptember 10.

Már sokadszor fordult elő, hogy nem kapok meg egy levelet, ezért egy időre újra becsúsztatom a postaláda névtartójába a papírt a nevemmel - olyan nehéz pontosan levágni, mindig túl széles, vagy keskeny lesz, de nincs mérőszalagom vagy vonalzóm, a viszonylag egyenes falú fűszertartó doboz mintázatának ismétlődő (és látszólag egyforma) geometriai alakzatai segítségével próbálom felmérni a névtartó sín hosszát és szélességét, eddig nem túl sok sikerrel; ha túl nagy papírdarabot mérek le, akkor még tudok rajta igazítani, ha viszont túl sokat vágok le belőle, akkor kidobhatom; már vagy háromszor vagy négyszer gyűrtem össze és dobtam ki ilyen formán a nevem, de még mindig nem sikerült elfelejtenem, ki vagyok.

Szeptember 11.

Ma újabb barátom jelentette be, hogy külföldre költözik.

Szeptember 12.

Néha én is elgondolkodom azon, milyen lenne más országba költözni, nem csak átmenetileg, ahogy Liègeben vagy Szalonikiben éltem (azt hiszem, leginkább Kolozsvár vagy Párizs jöhetne szóba), Budapestből pedig talán az éjszakai fények hiányoznának leginkább, a lakások kivilágított ablakai, főleg annak a hatalmas, dupla ablaknak a fénye, amelyik a szemközti ház legfelső emeletén ég minden nap hajnalig, a többinél sokkal tovább; gyakran ez a szomszédos ablak biztat, hogy tartsak ki, olvassak el még egy esszét, vagy írjak tovább, időnként pedig olyan, mintha versenyeznénk, igen, vetélkednénk, valami ismeretlen eredetű dühvel, dacosan, hogy melyikünk égeti a villanyt tovább (ilyen alkalmakkor van, hogy virradatig sem alszom el).

Szeptember 13.

Nagyon hirtelen lett hideg, és mintha az emberekre is hatott volna: bár mindenki mosolyog, kedves és segítőkész, az egész valahogy nem kellemes, mintha hideg kézzel simogatná a hátadat valaki.

Szeptember 14.

Ma egy kiváló mexikói költő, Rosario Castellanos verseinek a fordításáról beszélhettem a B32-ben az Eleven Ősz: Mexikó rendezvénysorozat keretében.

Szeptember 15.

Bárhol éltem is hosszabb ideig, mindig sóvárogva néztem a környékbeli szállodákat, szívesen átköltöztem volna valamelyikbe néhány napig, mert biztos voltam benne, hogy vendégként másként látnám a környéket, más dolgokat is észrevennék, és talán sokkal jobban megszeretném az otthonomat - pontosan így van ez most is.

Szeptember 16.

Ma újranéztem a perui Madeinusa című filmet, annak a Claudia Llosának a munkáját, aki a Fausta énekét is rendezte.

Szeptember 17.

Ma azt álmodtam, hogy egy gyönyörű, átlátszó vizű tó (vagy nemrég felfedezett tenger) fenekére süllyedtem, és hamar feltűnt, hogy milyen szép lentről a kilátás, hogy milyen tisztán látom a partot, a hajókat,

az embereket, de még az eget is, olyan perspektívából, ahogy eddig soha, viszont közben tisztában voltam azzal, hogy ezért az éleslátásért megfizetek, hiszen ha nem kerülök felszínre hamarosan, akkor megfulladok, ezért megpróbáltam kapálózni, és az úszóleckéken tanultakhoz hasonlóan mozgattam a lábamat, a karjaimat, de nem sikerült, nem emelkedtem, csak felkavartam magam körül az iszapot, és még a kép is eltűnt, amiben egészen addig gyönyörködhettem.

Szeptember 18.

Anyukám ma megkérdezte, ugye elkezdünk már fűteni, majd hozzátette, hogy ezzel ne spóroljunk; nekem pedig rögtön a válaszom után eszembe jutott, hogy milyen nagyot tévednek azok a lányok, akik szerint az idősödés első jele, ha már nem öregíti őket a smink; én ugyanis azt hiszem, akkor kezdem majd öregnek érezni magam, ha már elhiszik a hazugságaimat.

Szeptember 19.

Ma találkozom a testvéremmel, aki mellett sosem tudom, hány óra telt el, mert annyira örülök, hogy együtt vagyunk, hogy ehhez képest az eltelt idő csak olyan, mint az ajándékba kapott tárgyakon az átsatírozott ár.

Szeptember 20.

Ma egész nap nem hoztam létre semmit, nem csináltam semmi hasznosat, csak a mindennapi élet szükséges, leghétköznapibb dolgait, de van még időm, dolgozhatok, például előttem a következő óra is, még egy perc sem telt el belőle, teljes, mint egy kerek pizza, amiből még senki sem vett el egy szeletet sem.

Szeptember 21.

Ma reggel Pécsre utazom, és sajnos este már jövök is vissza, de így is megéri, mert ez a város számomra olyan, mint egy óriási betűkkel szedett mesekönyv, tágas, szellős, átlátható, falai közt zavartalanul áramlik a levegő, mintha magától telne meg vele a tüdőm, sehol sem lélegzem ennyire könnyen.

Szeptember 22.

Kiderült, mikor lesz az új kötetem bemutatója: október 18-án este héttől a Margó Fesztiválon.

Szeptember 23.

Esik az eső, ezért behúzódtam egy kapualjba, hogy megvárjam, amíg eláll – az ilyen perceket sokan elvesztegetett időnek érzik, pedig valójában pontosan az ellenkezőjéről van szó, ez igazából elnyert idő, amiről senkinek sem tartozunk elszámolással, és ha egy pillanatra képesek lennénk megfeledkezni a mindennapi feladatainkról, arról, hogy mit kellene csinálnunk, hova kellene sietnünk, könnyen belátnánk, hogy ezekben az ajándékba kapott percekben tényleg saját magunké vagyunk, hiszen egyszerűen nem tudunk foglalkozni semmivel, nem tudjuk azonnal folytatni megszokott életmenetünket, teljesíteni a feladatainkat, és azt hiszem, semmilyen más olyan pillanatot nem tudok kiemelni, ami ennyire közel állna az örökkévalóságról alkotott elképzeléseimhez.

Szeptember 24.

Ma a hetes buszon egy fiú telefonált, s a mobilja pont ugyanolyan színű volt, mint a jármű képtelen zöld kapaszkodó rúdjai: hihetetlen látvány volt, egy árnyalattal sem sötétebb vagy világosabb, amikor a füléhez emelte, első ránézésre hirtelen azt hittem, a kapaszkodóból maradt a kezében egy darab.

Szeptember 25.

Ma Nagy Hajnal Csilla egy nagyon szép verset tett ki a Közös tenger című oldalunkra Bettes Istvántól: a legszebb játék/a tajték/ ha van hozzá/ tengered(Ars)

Szeptember 26.

Ma este Terék Annával Verebics Kati kiállítására megyünk.

Szeptember 27.

Ma délután véletlenül összefutok Tolnai Ottóval és Jutkával a Balassi Műfordító Nagydíj átadóján (amit a nagyszerű Vickó Árpád kapott), a törpemalacunkról, Odüsszeuszról kérdezik, hogy hogy van, és hogy mekkora, mert kiderül, hogy Lajkó Félixék törpemalaca nem maradt törpe, hanem hatalmasra nőtt; aztán este, amikor a Kisképzőben az aktot rajzolom, még sokáig visszhangzik a fejemben Ottó laudációjának egy részlete, ami szerint a fordító feladata, hogy megtalálja a nyelvben azokat a réseket, amik rányílnak a vers születése kapcsán keletkező energiákra.

Szeptember 28.

Ma délután Albert Alianna kiállításán olvastunk fel Simon Bettinával, utána rohantam vissza a Kisképzőbe művtöríre, este Terék Annával a Csáth Géza-kiállítás helyett végül a Kéklóban kötöttünk ki.

Szeptember 29.

Miközben a Kisképzőben Illusztátorral a monogramomból készülő logo tervezésén dolgozom, rájövök, hogy sokkal kevesebbet kellene magammal foglalkoznom.

Szeptember 30.

Ma délután Józsinál voltunk látogatóban, aki szintén Zuglóban tartja kilenc éves és körülbelül nyolcvan kilós törpemalacát, Csülök urat, mert ő fog vigyázni Odüsszeuszra, amíg mi Bulgáriában leszünk az Elias Canetti Irodalmi Fesztiválon; hazafele aztán a télre gondolok, olyankor az ehhez hasonló városok besötétednek, megbarnulnak, mint a lerágott alma-csutkák, a kocsmákból kiáramló lámpafény már egészen korán megvilágítja a piszkos ablakokat, az emberek a hideg miatt kénytelenek egyre többet magukra venni kopottas önmagukból - azt hiszem, nagyon félek az idei téltől.

OKTÓBER: Ayhan Gökhan

Október 1.

Mint egy magára hagyott mese,
tévedezem a magyar valótlanokban.

Október 2.

Vajon megvan-e még Bécsben az iráni étterem?

Október 3.

Most tudtam meg, hogy Osztovits Ágnes,
a megszüntetett kedvenc, előfizetett,
alkalmi munkaadó lapom (Heti Válasz) szerkesztője,
fordított oroszról.

Október 4.

„Majd három évig tapostam ezt a saját ösvényemet.
Rajta járva jól tudtam verseket írni. Megesett,
hogymint egy-egy utamról megtérve elindultam
az ösvényen, és bizonyos, hogy valamilyen strófát
tapostam ki rajta. Megszoktam a kis csapást,
úgy időztem ott, mint valami erdei dolgozószobában.”
Varlam Salamov három mondata. (Rab Zsuzsa
fordítása).

Október 5.

A bolgár buszon leesett a sofőr feje fölött belülről
kifordult metafora, az allergiás jéghegyet meghatódni
még nem látott tárgy. A tükör alattomos árulása.

Október 6.

A Csáth Géza-díjat a rendkívül tehetséges és jelenleg
Ovidiust fordító Csehy Zoli kapta. Azt hittem, sértésdíj,
de nem, ez nem sértésdíj. Ez a díj még a sértéshez is
primitív. Hogy a díj értelme hol ragadható meg,
ezidáig – műveltségbeli és ízléstudásbeli
hiányosságaim okán – nem sikerült rájönnöm.
Merészség, egy önként jelentkezett szó a díj
védelmében, merészség egy égő házban még
a lángoktól ideiglenesen szabad plüssarc konyakkal
locsolgatása is jobb híján, nem fogadnám ezért el,
hogy a merészség helyénvaló – disznózsírral
kenetett –, mentség.

Az összefirkált, ártatlan, megalázott, párnán nem
aludt disznófej Csehy Zoli kezébe került –, a fénykép
tapintatlanul mutatja, a halott fej tapintása nem
maradhatott élvezeti kategória. Nem hugyozta le
senki, bár a kérdést nyitva hagyom, a „díjátadóról”,
mint annyi, mások életét formáló élményről,
szerencsésen lemaradtam. Halott állatok fejére írni,
hát, mit mondjak, nehéz Magyarországon találnom
meglepetést.

Október 7.

Halálom után fejem levágható, összefirkálható,
Pier Paolo Pasolini köteteiből fordító költők kezébe
tehető és negyed órán át fényképezhető.
Hasonló szereplést szigorúan csak egyszer,
napfényes időben és húshagyókedd után vállalok.

Október 8.

„De oda, abba/az irányba kellett felcsúsznom,
mint az/ökológiai menekültnek, a Vezúv morgása/elől,
a beszélgető bokrok közt, a mellkasomra/ült sötétség
szikláival az éjszakának, és/annak minden élő-
lényével.” Kedvencköltőm Balogh Attila mondata.

Október 9.

Házassági évforduló, Fekete-tenger,
vegetáriánus vacsora, spanyol bor.
Boldog mondatom.

Október 10.

A konstancai kaszinó épülete, a román tengerpart
szecessziós dobókockája kimaradt.

Október 11.

Két hónapja abbahagytam a húsevést és harminckét
éve a dohányzást. Egészségmondat.

Október 12.

„Fák uralták a világot, az ember hadat üzent nekik,
azon van, hogy ő uralja. De nem érdemes élni egy fák
nélküli világban.” Kedvencíróm Lénárd Sándor
mondata.

Október 13.

Ma elaludtam a mondatom.

Október 14.

Alsómocsoládon ma 1900 malacka veszítette életét.
Övük a Mennyek országa.

Október 15.

Vacsora, olasz tésztaétel és szicíliai bor. Olyan, mintha
nem Magyarországon lennék, és nem Magyarországon
lennem olyan, mint olasz étteremben laknom jól.

Október 16.

Hajléktalanrendelet. Most majd megy mindenki
a ritkábban lakott helyekre –, fagyási sérülésért,
demokratikus kiteszítottságért, keresztény-konzervatív
halálért.

Október 17.

Ha megőrülnék, Szent Ferenc módján,
állatokkal folytatni humánus beszélgetést.

Október 18.

A Margó Irodalmi Fesztiválon bemutatott Éjszakai
földet érés című könyv a Feleségem, Izsó Zita
harmadik verseskötete. Ez most itt a reklám mondata.

Október 19.

Ma jó hír ért. Jó, csak vicceltem. Elnézést.

Október 20.

És mit gondolnak most a tízezer méter mélységben
élő növények és állatok, képzettársítanak-e

mélységérzékeny embert, emberérzékeny klímaváltozást? Megszólalhatna erről a négyszáz éves grönlandi cápa.

Október 21.

Sikerült rendelnem az Amazonról egy-egy albumot a három képzőművésztől, tavaly novemberben, a Montparnasse Temetőben találkoztam velük. Cesar Baldaccini, Niki De Saint Phalle és Ossip Zadkine.

Október 22.

Hova vezíthettem a Balzac sírja körül talált kavicsom? A megtalálónak jutalom.

Október 23.

301-es parcella. Mansfeld. Maléter. Gimes.

Október 24.

Már három napja csak Kopp Máriára és Varga Lajos Mártonra gondolok.

Október 25.

Alvó, rózsaszín törpemalac. Szép.

Október 26.

Annyi szorongás van bennem, mint egy orosz erdőben.

Október 27.

Az alvó rózsaszín törpemalac még mindig szép.

Október 28.

Mint a Feleségem.

Október 29.

Magyarországon a növények és az állatok öltözködése a legstílusosabb.

Október 30.

Zitának – minden előre megbeszélte koreográfia nélkül –, azt mondta egy öregember ma a Hungária körúti Jurta kocsmá közeli buszmegállóban, hogy rohadt zsidó. „Remélem, most már mindig csak a nem zsidókat fogják lezsidózni. Nem szívatásból, de mégiscsak igazságosabb.” (Egyik ismerősöm).

Október 31.

Beköszöntött a meteorológiai klímaváltozás.

NOVEMBER: Follinus Anna

November 1.

Egész gyerekkoromat átbeszélgettem halott apámmal; mióta felnőttem, előfordul, hogy veszekszünk is egymással.

November 2.

Frenák Pál a tánc mozdulataival teljessé rajzolja a csonkolt testet.

November 3.

Bár több, mint négy év terápia során alig sikerült sírnom, a Patrick Melrose következő mondatán váratlanul tört fel belőlem a zokogás: „És ha ki akarok szakadni a világba [...], hogy tanuljak, elérjek valamit, hogy éljek, ne csak túléljek, akkor muszáj lesz hangosan kimondanom ezeket a dolgokat.”

November 4.

Azoktól, akik kiszámíthatatlanná tették az emberi közelséget, mindaddig el kellett szigetelődnöm, míg megtanultam érezni a belső távolságot.

November 5.

A nekem szegezett kérdés fókuszában: mikor tudtam biztosan, hogy meleg vagyok? – általában nem az én szexuális identitásom áll.

November 6.

Míg traumatizáló kapcsolatainkban töredéknyi jóért cserében szenvedünk el hosszan tartó sérüléseket, a terápia során pont fordítva történik: rövidtávú kínokkal váltjuk meg az állapotjavulást.

November 7.

A betegség úgy kényszerít rá önmagunkkal lennünk, hogy közben megvonja az erőt a találkozástól.

November 8.

Vajon érzi-e a másik, ha skype-olás közben megsimítjuk az arcát?

November 9.

A testem emlékszik olyan érintésekre is, melyekre én már nem, és nem mindig tudom egy-egy heves reakcióját összepárosítani a múltbéli eseménnyel.

November 10.

Az önmagunk kijátszására irányuló szándék olyan erős, hogy még akkor is működik, ha értjük mechanizmusát.

November 11.

Nem több, csak két gitár, egy hang, és pár évtizednyi önazonosság a színpadon: Suzanne Vega – több nem is lehetne.

November 12.

Miután mellém ült valaki, aki még mozdulataiban is emlékeztetett rá, egyre azt figyeltem, ahogy meg-elevenednek a vágyak, melyeket iránta már nem merek érezni.

November 13.

Az úszás által teremtett belső tér messze túlnyúlik a medence téglalapján.

November 14.

Van, hogy hiába próbálom, nem tudom kihangosítani az órák óta zakatoló csöndet.

November 15.

Az elszakadás és a megérkezés közötti fesztáv magánya ha érlel – önálló elhatározásokat.

November 16.

Többé nem tűrve, hogy mások felülírjanak, sem írhatom le, ki korábban eltűrtem.

November 17.

Megfagy a Szózat Chicago ereiben.

November 18.

A fejlődés olyankor kétségébe rohan, mikor már távoli a múlt, de még idegen a jelen.

November 19.

A szó és az érintés határán mily másképp sejjik fel az intimitás.

November 20.

Feladatok folyamatos külső nyomására talán akkor van szükség, ha félünk, hogy belülről nem tudnánk magunkat egyben tartani.

November 21.

A büntudat az a bútor, mely megkerülhetetlenül itt áll, és akárhányszor elmegyek mellette, mindig megbotlom a lábában.

November 22.

De felállok.

November 23.

Isten csendes bizonyosság, ha nincs miért küzdenünk velem.

November 24.

Tíz éves lenne, akitől a legtöbbet tanultam az élni akarásról – amikor meghalt, azt álmodtam, hogy rossz helyen aludt el, és karjaimban visszahoztam.

November 25.

Az elhallgatás felszámolásával egyik pillanatról a másikra szublimálódott az addigi csendek terhe.

November 26.

Egy alaktalan, erős félelem olykor még váratlanul rám tör, hogy köveket pakoljon mellkasomra.

November 27.

Felnőttként ülni egy kamasszal szemben, és mégsem úgy, mint velem szemben ültek... lassan enged a múlt.

November 28.

Az álom szakadékába akkor zuhantam bele, amikor ébren elfogott a mélység.

November 29.

Akire nézek, és aki visszanéz, lehetünk magam.

November 30.

Érintések mentén rajzolódtak ki testhatáram és a zene ívében mozgásszabadságom – a folyamat és a rálátás metszéspontján születik meg a hála.

DECEMBER: Visky András

Álmomban mondtam: „Nem alszik mellettem senki.
Én magam sem.” Fölébredtem, nem volt ott senki.

*

„te is egy olyan bolygó vagy, / amin megvannak az élet
feltételei” (Izsó Zita). Verseskönyvekkel utazom,
hogy biztonságba érezzem magam,
amikor ismeretlen helyre érkezem.

*

„Értsd meg a kijelentést, és értsd meg a látványt!” –
szólítja fel Gábrriel arkangyal Dánielt. Nincs kijelentés,
csak látvány – mondanám Gábrrielnek –, nincs mit
megérteni, a mindenünnen áradó pixelek elborítanak
minden jelentést.

*

Lukács szerint Mária három hónapot tölt Erzsébetnél:
ezek szerint a magzat-Jézus elkíséri Keresztelő Jánost
a létezés kapujáig és tanúja a születésének.

*

Egy protestáns megfigyelés, nő írta, Hegedűs Gyöngyi:
„a semmiben a nincs / emberi szennyeződés”.

*

És egy másik protestáns megfigyelés, nő írta ezt is,
Marilynne Robinson: „Szerintem a transzcendencia
gondolata a teremtés félreértelmezésén alapszik.
Minden tiszteletet megérdemel az Ég, de a csoda
helyszíne itt van köztünk.”

*

Nem tanították meg, hogy kell boldognak lenni.
Nem mert nem akarták: egyszerűen nem voltam
tanulékony.

*

A Lélek titkát Caravaggio vitte sírba, gondoltam,
de amikor megpillantottam Artemisia Gentileschi
Juditját, az ún. Uffizi-Juditot a Judit felé törő
vérsugárral, megértettem, hogy az áldozat sem
maradhat tiszta sohasem, senki, még a kereszten
függő Jézus sem.

*

Brecht szerint a társadalom legkisebb egysége két ember (Kis organon), utána meg és persze párhuzamosan vele azért folyik a harc, hogy egy, egyetlen ember a maga abszolút különvalóságában és fikcionalizált identitásával legyen ez a legkisebb egység. Pedig a gyermek mindig ott van, minden körülmény kikerülhetetlenül számol vele vagy feltételezi: mint lehetőséget, várakozást vagy sejtést; mint egy vétlen vagy jól eltervezett gyilkosság áldozatát; mint szubverzív megváltót, kiengesztelődésünk szerzőjét.

*

Ma van Éva születésnapja. Egy összomlott barátság; menthetetlen. Foghíjas skyline, gőzölgő vasak, pernye, iker-gödrök. Közös képek itt-ott, szépen beléjük mar a láng. Szenvedélyes politikai nézetek temették maguk alá. Boldog születésnapot.

*

Az igazság gyümölcse a békesség magvából sarjad, tanítja Jakab, aki tehát nem a békességre törekszik, nem részesülhet az igazság gyümölcésében. Márpedig az emberből, noha ijesztően sokáig bír az igazság – nem az elvont, hanem a társadalmi igazságosság – nélkül élni, egyszer csak feltör az ismeretlen utáni vágy, és megtörténhet, hogy már nem tudja a békesség útját választani.

*

Nincs kézírásom, elveszett, megsemmisült. Afáziás ujjak remegnek a fekete klaviatúra felett. Túléltek a katasztrófát, anélkül, hogy észrevették volna.

*

Zuhanj velem. (Ima, igen.)

*

A társadalom „szellemi higiénéje”: a vallásról vagy kultúráról beszélve használom olykor ezt a szóösszetételt, de nem nagyon tudom, mit fed. Egyre több értelme kezd lenni viszont a simplex (azaz: egy irányú), egy bites, brutalizáló politikai kommunikációk idején.

*

Szenteste, a karácsonyi közös vacsoránál Dóra, aki most huszonöt éves és Berlinben él, azt mondta, és a mondat a semmiből jött, hogy három-négy éves korában sírva jött fölfelé a lépcsőn hozzánk, de mi visszaparancsoltuk őt az ágyába, nyomasztó álmai közé. Hirtelen lett sötét. Nem fair, hogy nem emlékszem valamennyi általam okozott traumára, mondtam Istennek, hanem csak arra, amit nekem okoztak.

*

„Nem azt cselekszem, amit akarok, hanem azt, amit gyűlölök”: ezt Pál apostol írja, egyetlen gessztussal törölve el a szabadakaratba vetett naiv hitet, amely az önreflexív, kulturális tapasztalatokat és gonosz imprinteket mérlegelő gondolkodást elfojtja, és a hamis bűntudat kategóriájába utalja, hamisan. Szabadakarat, Uramisten! Mindig is megszállottan, saját igazunk tudatában és vakon visszük véghez legszörnyűbb tetteinket.

*

„Szegények mindig lesznek veletek”, mondja Jézus, mi meg rezignáltan széttárjuk a karunkat: hát igen, nincs mit tenni, ilyen a világ, jobb, ha belenyugszunk. Holott a mondat inkább felszólítás, semmint szomorú ténymegállapítás: a szegények mindig legyenek veletek, látható, érzékelhető közelségben; ne rejtsetek el őket, mert menthetetlenül el fogtok vadulni.

*

Divat nem szeretni. Divat nyíltan, a szabad szólás jogán kimondani, hogy gyűlöllek.

*

Vajon csak lustaságból nem fordulok el véglegesen az intézményesült vallásosságtól, vagy az egyszemélyes hitintézmények iránti viszolygásom halogattatja velem az elhatározást?

*

„Elfordítjuk a fejünket, ha meglátjuk, / hogy az anyja kitolja a napra, / mert tudjuk, a mi bűneink miatt lett ilyen / a mi zárt ajtók mögött elszuttogott titkaink / miatt nem hall, / és a mi bűnös menekülésünk / miatt nem tud lábra állni. // Beszélni sem képes, / de néha éneklő, gurgulázó hangokat hallat, / olyan a torka, mint egy nem működő gyárkémény, / amibe belefészkeltek a madarak. // Legnagyobb tévedésünk, hogy azt hisszük, bármit lekövethetünk, / mert ő úgysem hall, nem tud rólunk semmit, / de mint idegen bolygók testébe fúródó űrszemét, / olykor megmaradnak benne szavaink.” Szíven ütött ez a Jézus-portré, időről időre visszatérek rá és újraolvasom; kibírhatatlan. Nő írta – Izsó Zita –, hát persze: a bátorságot mostanság csak nőikkel tudom asszociálni.

*

Dosztojevszkij: „maga pofon vert alak”. A büntetés: igen, ismerős. Apám egyszer, egyszer biztosan, pofon vert. Emlékszem, mennyire meglepte őt, hogy teljesen ismeretlen számára a testem. Hibásnak érezte magát, kiment a szobából. Honnan ismerhette volna, alig jött ki a börtönből.

*

Az előszobában álltunk egymás mellett, indultunk valahova, én meg odavettem neki valami ízetlent, amiből visszafogottan ugyan, de csöpögött az önsajnálát ragacsos leve. Szembefordult velem, és azt mondta: „Andriska, a sértett költőnél a rossz költő is jobb.” Kiúzta belőlem az ördögöt. Esterházy volt, igen.

*

Milyen rövid a terrorhoz vezető út...!
Egyetlen lépés tulajdonképpen, és leszakad mögötted, megsemmisül, eltűnik mindaz, amit létezőnek hittél, de valójában soha sem volt az, mert nem a szeretetre és a bizalomra épült, hanem a pillanatnyi erőviszonyokra.

*

Alig tudok olvasni, elszorul a torkom, kapkodom a levegőt: árad a tisztító gyanútlanág a sorokból. Verset kell olvasnom, hogy visszanyerjem a létezésbe vetett bizalmamat és folytassam a munkát; a vers még segít.

*

Magunk mögött hagytuk a fausti paktum korát, vége. A gonoszság leírására új nyelv szükséges.

*

Nem elég irgalmasnak lenni, szeretni is kell az irgalmasságot, azaz túl kell lépni az irgalmasságon mint kötelességen.

*

Mindig ez a napi áhítat–feladat, háromszor kellene, az étkezések előtt, meg hát a reggeli csendesség, egyedül, ébredéskor; nem jó szám, de négy. Jó, ha kettő összejön. Fölolvasni a napi szakaszt, csendben lenni, belenézni a szövegbe, elgondolkodni. A feladat fölment a hangulati döntésektől és az improvizálás, valamint a lehetetlen eredetiség kényszerétől, jó, ha van. A forma feladat, a feladat teljesítése meg belehelyez a formába, ami visszhangossá válhat, ha szerencséd van. Felolvasás, hang, hangzás. Visszhangzik az Idő.

*

Karácsony: nem az öröme, hanem a valóságosságra törekedni. A mai napi homíliát a kis Jézusról Grecsó Krisztián mondja nekünk, fölolvasom a Károlyi Csaba-interjúból, hallgassuk meg: „Kora délután megjött egy kislány, akit rögtön beszélítették, és aztán ment is el. Az az engesztelődés nagy pillanata volt, A Karamazov testvérekbe illő pillanat. Ivan és Aljosa nagy vitája, hogy akkor az istenbizonyítékkal mi van. Ivan legfőbb érve arra, hogy nincs Isten, a beteg gyerekek léte. Ám ott, a kezeléskor nekem ez nem arra lett bizonyíték, hanem arra, hogy nem te vagy a hibás! Nem lehetsz hibás azért, mert beteg vagy. Az a 4-5 éves kislány melegítőben jött mindig, nyaki szondával, a szülei kísérték, jött kifelé, teljesen kopasz volt,

maszkot viselt, nyilván a fertőzések ellen. Mikor kijött, mindig lehúzta, képzeld el! Az anyuka rászólt, hogy nem szabad lehúzni, az lett volna a lényege, hogy mikor köztünk elmegy, akkor legyen rajta, de akkor nem tudott volna ránk mosolyogni! És ő mindig mosolygott. És akkor az egész folyosó, beleértve a 39-es nőt is, elnémult. Nyilván tapintható volt a csöndben, mindenki arra gondolt, ha Isten ezt megtette, akkor nyilván nem azért, mert ennek valami számunkra érthetetlen oka van. Tudom, hogy ez banális, amit most mondok, de ott megélve, az valami egészen döbbenetes volt. Hogy mindig mosolygott.” Ámen.

*

Elénekeltem a torkomat karácsonykor.
Elég nevetséges lehettem. Csend van.
Kolozsváron még maradt valamennyi hó.

TARTALOM

Bevezető.....	3
JANUÁR: Farkas Wellmann Éva	5
FEBRUÁR: Egressy Zoltán	9
MÁRCIUS: Szvoren Edina	13
ÁPRILIS: Tillmann J. A.	17
MÁJUS: Petőcz András	21
JÚNIUS: Szlukovényi Katalin	25
JÚLIUS: Szkárosi Endre	27
AUGUSZTUS: Hardy Júlia	31
SZEPTEMBER: Izsó Zita	35
OKTÓBER: Ayhan Gökhan	41
NOVEMBER: Follinus Anna	45
DECEMBER: Visky András	49

Élet – Irodalom

„Boldog, számlaügyintézés, nap, a, túl, minden, hívni, az, sosem, mint, egész, ál-momban” – ezek a tizenkét hónap szerzői naplóinak első szavai. Egy hónap első szava másképp érdekes, mint egy kisgyereké, önmagában talán nem is jelent semmit, egy évben összegyűjtve viszont: történet, tanulság: irodalom (0:1). Írók írták meg egy hónapjukat, mi meg végigélhetjük velük újra a napokat. Idő, helyek, viszonyok: élet (1:1). Megnéztem azt is, hogy mik a hónapok első igéi. „Jelent, indul, játszik, szemlél, vállal, beérik, hív, haldoklik, ír, hagy, átbeszélget, mond”. Csak ebben a tizenkét szóban (a sorrend nélkül is) mennyi irodalom van (1:2). De mindez, persze: élet (2:2).

Sípszó után: Irodalom – Élet 2:2. Hosszabbítás nincs. Ez a kötet van, tizenkét ragyogó tudósítással napjainkból.

Nagygéci Kovács József